Jaargang 109. Vrijdag, 20 September 1850. No. 76.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

TWEEDE UITGAVE.

AANBESTEDING.

Op VRIJDAG den 27sten September des jaars 1850, des voormiddags te elf uur, zal, onder nadere goedkeuring, door den STAATSRAAD, COMMISSARIS des KONINGS in de Provincie Groningen, of, bij deszelfs afwezendheid, door een der LEDEN VAN DE GEDEPUTEERDE STATEN, en in bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR VAN DEN WATERSTAAT in het 1ste Distrikt, aan het Lokaal van het Provinciaal Bestuur te Groningen, worden aanbesteed:

Het Maken van een paar Vloeddeuren in de Zeeluis genoemd de Statenzijl, alsmede het Vernieuwen van den Oostelijken Binnenvleugel van gemelde Sluis.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, volgens art. 10 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve in het Lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en aan dat van het Provinciaal Bestuur van *Groningen*, te *Groningen* ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaats-werken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende acht dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in *loco* worden gedaan en voorts nadere informatiën te bekomen zijn bij de heeren Hoofd-Ingenieur J. A. VAN ESSEN en bij den Ingenieur N. J. VAN DER LEE, beiden te *Groningen*.

De Minister van Binnenlandsche Zaken:
THORBECKE.

AANBESTEDING.

Op DINGSDAG den 24sten September 1850, des voormiddags te elf uur, in een der appartementen van het Provinciehuis te *Groningen*, zal, door den STAATSRAAD, COMMISSARIS DES KONINGS in de *Provincie Groningen*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in deze PROVINCIE, onder nadere approbatie, worden aanbesteed:

1) *Het doen van eenige Herstellingen aan de Rijkswerken langs het Reitdiep en eenige verdere Werken.*

2) *Het doen van eenige Herstellingen aan de Klapbrug te* Oude Zijl, *over de Rivier de* Binnen-Aa, *bij de* Nieuwe Schans.

Deze Aanbestedingen zullen geschieden *bij enkele Inschrijving*, overeenkomstig het laatste artikel van het Bestek.

De Bestekken, waarnaar de bovengemelde Aanbestedingen zullen plaats hebben, zullen, boven en behalve in het Provinciehuis te *Groningen*, ter lezing liggen: te *Groningen* in den *Doelen*, bij de Kasteleins VAN DER LAAN, EEKHOFF, wedw. BONTEKOE, TEN HAVE en de wedw. DE JONGE, allen aan de Groote Markt; voorts bij den Kastelein PLAAT, in het *Blaauwe Paard;* bij den Kastelein VISSER, in *de Zon;* bij den Kastelein HOLSHEIMER, op den hoek van het Ameland; in de *Stads Herberg* en in de *Slingerij*, buiten de Apoort; bij den kastelein MIDDELKOSTER, bij de Ebbingepoort, en bij den Kastelein VAN WARTUM, in de *Altena;* te *Zoutkamp* bij den Kastelein KNOL; te *Warfhuizen* bij de wedw. ELINGA; te *Winsum* bij de wedw. WIERSEMA; te *Onderdendam* in het Gemeentehuis en in het Zijlvesterhuis; te *Bedum* bij de Weduwe J. J. WEG; te *Appingedam* bij de Kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl* bij de Kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES en de wedw. WEITS; te *Termunterzijl* bij den Zijlvaarder; te *Martenshoek* bij de wedw. MEURS; te *Zuidbroek* bij den Kastelein MONKHOST; te *Winschoten* bij den Kastelein WISSEMAN; te *Nieuwe Schans* bij den Kastelein SMIT; te *Veendam* in het Gemeentehuis; te *Grijpskerk* bij den Kastelein DE BOER, en te *Zuidhorn*, bij de wedw. OSSENTJUK.

De aanwijzing in *loco* zal plaats hebben op Dingsdag den 17den September 1850; — zullende voorts bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat J. A. VAN ESSEN en bij den Ingenieur N. J. VAN DER LEE, beide te *Groningen*, nadere informatiën te bekomen zijn.

GRONINGEN, 9 September 1850.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornoemd:
VAN LIMBURG STIRUM.

NOTIFICATIE.

De **STAATSRAAD, COMMISSARIS DES KONINGS** in de *Provincie Groningen*, notificeert bij deze aan al de daarbij belanghebbenden, dat door Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken, Opperhoutvester, met overleg van Heeren GEDEPUTEERDE STATEN, voor deze Provincie is bepaald: dat de Groote Jagt op ZATURDAG den 28sten September aanstaande zal worden geopend; met dien verstande echter,

Dat de Jagt niet zal mogen worden uitgeoefend op gronden, waarop nog Graansoorten of Peulvruchten te velde staan;

Wordende voorts den belanghebbenden bij deze kenbaar gemaakt, dat, ter conservatie van de Wildbaan, de LAGE JAGT in het publieke veld alleen zal mogen worden uitgeoefend op MAANDAG, WOENSDAG en ZATURDAG van iedere week, en dat bij vervoer van Wild naar Provinciën, waarin de Jagt nog niet is geopend, de Houtvesters gemagtigd zijn, om Consentbiljetten tot vervoer af te geven, geldig voor den tijd, welke door hen tot dien vervoer noodig zal worden geoordeeld.

Aldus gedaan in het Provinciehuis te *Groningen*, op ZATURDAG den 7den September 1850.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornd.:
VAN LIMBURG STIRUM.

HERBESTEDING
van BAGGERTURF.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen*, gedenken, bij inschrijving met gesloten Briefjes, te herbesteden, uithoofde geen der ingezonden Monsters aan de Besteks-Voorwaarden voldoet:

De LEVERING van 600 Tonnen **BAGGERTURF** ten dienste van het RAADHUIS.

De levering geschiedt naar dezelfde Voorwaarden, welke ter Stads Secretarij voor de aanbesteding ter lezing hebben gelegen en aldaar nog voorhanden zijn; terwijl tot Monster 15 Turven vóór of op VRIJDAG den 27sten dezer ter Stads Secretarij moeten worden bezorgd, benevens het Inschrijvingbriefje, voorzien van buiten van hetzelfde merk als het Monster.

GRONINGEN, 19 September 1850.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* maken bekend, dat het HOOFDBUREAU van STEMOPNEMING van de Gemeente *Groningen*, Hoofdplaats van het Hoofdkiesdistrikt *Groningen*, aan het GEMEENTE-BESTUUR dezer Stad, ingevolge art. 68 der Wet van den 4den Julij 1850 (*Staatsblad* no. 37), regelende het KIESREGT ENZ., heeft ingezonden de **PROCESSEN-VERBAAL** bedoeld bij art. 52 en 67 der gemelde Wet, wegens de INLEVERING op den 16den dezer en de OPENING op den 17den dezer van de **STEMBRIEFJES** voor de **VERKIEZING** bij **herstemming** van zes LEDEN van de STATEN der Provincie *Groningen*, tusschen de twaalf personen, die bij de eerste stemming op den 3den September ll., na de vijf benoemden, de *meeste* stemmen, doch geene volstrekte meerderheid hebben verkregen, zijnde de Heeren: U. G. SCHILTHUIS, J.z., K. MESDAG, H. BEEKHUIS DAMSTÉ, Mr. L. B. LOHMAN, Dr. J. VISSCHER, G.z., Jhr. Mr. M. BACKER, Mr. A. MODDERMAN, Jhr. Mr. H. J. TRIP, Jhr. Mr. U. W. F. VAN PANHUIJS, J. SWAAGMAN, JR., Mr. J. O. ONNES, en W. J. MEURS WICHERS; — dat bij deze HERSTEMMING zijn uitgebragt:

Op den Heer Mr.	L. B. LOHMAN	536 stemmen.
„ „ „	K. MESDAG	500 „
„ „ „	H. BEEKHUIS DAMSTÉ	459 „
„ „ „	U. G. SCHILTHUIS, J.z.	452 „
„ „ „	Jhr. Mr. H. J. TRIP	405 „
„ „ „	Mr. A. MODDERMAN	357 „
„ „ „	Jhr. Mr. M. BACKER	313 „
„ „ „	Jhr. Mr. U. W. F. VAN PANHUIJS	294 „
„ „ „	Mr. J. O. ONNES	241 „
„ „ „	W. J. MEURS WICHERS	189 „
„ „ „	J. SWAAGMAN, J.z.	188 „
„ „ „	Dr. VISSCHER, G.z.	140 „

terwijl nog 15 stemmen op tien onderscheidene personen zijn uitgebragt; — dat diensvolgens tot LEDEN van de STATEN der Provincie *GRONINGEN* zijn benoemd: de heeren Mr. L. B. LOHMAN, K. MESDAG, H. BEEKHUIS DAMSTÉ, U. G. SCHILTHUIS, J.z., Jhr. Mr. H. J. TRIP en Mr. A. MODDERMAN; en eindelijk dat, ingevolge art. 69 der gemelde Wet, AFSCHRIFT van de PROCESSEN-VERBAAL terstond is aangeplakt en ter SECRETARIJ van de Gemeente voor een' ieder ter inzage nedergelegd.

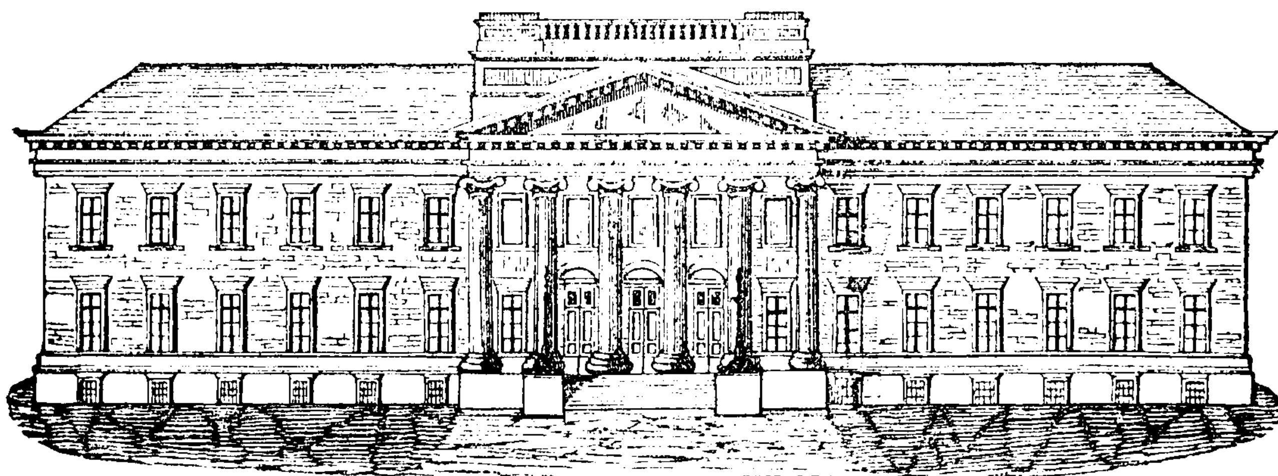
Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 19den Sept. 1850.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
HORA SICCAMA.

De **COMMISSIE** van **ONDERWIJS** voor de Provincie *Groningen* vergadert op WOENSDAG den **16**den OCTOBER e.k., des morgens te 8 uur precies, in het PROVINCIEHUIS te *Groningen*. Die zich dan willen laten EXAMINEREN, moeten hunne GETUIGSCHRIFTEN van goed Gedrag en een AUTHENTIEK AFSCHRIFT van hunne GEBOORTE-AKTE, alsmede de AKTE van een' vroeger verkregenen RANG, vóór den 6den October *franko* inzenden bij den SCHOOLOPZIENER van hun Distrikt.

Vóór dien tijd zijn ook de BEWIJZEN VAN TOEGANG verkrijgbaar voor hen, die dit Examen als hoorders wenschen bij te wonen, bij den Schoolopziener van het Distrikt of bij den ondergeteekende.

TH. VAN SWINDEREN,
Secretaris.

Het Nieuw Akademiegebouw te Groningen.

Zoo prijkt dan in onze stad de nieuwe Tempel der Muzen, gereed om voor zijne hooge bestemming plegtig te worden ingewijd.

Wij wenschen daarmede onze Hoogeschool, onze Stad, onze Provincie geluk, driewerf geluk, biddende dat de Voorzienigheid haren zegen mildelijk doe nederdalen op deze stichting, die de meest sprekende getuige is, hoe Groningen, Stad en Land, nog heden eendragtig verder bouwen 't geen de voorvaderen in 1614 aanvingen. Moge met het betrekken van den nieuwen Tempel een tijdperk van nieuwen bloei voor onze Hoogeschool aanbreken, en haar luister evenzeer innerlijk toenemen als die thans schitterend uiterlijk prijkt!

Ongetwijfeld zal 't onzen lezeren aangenaam zijn, hierbij de afbeelding te ontvangen van het gebouw, zoo als het zich thans voordoet, en bij die gelegenheid, ter herinnering, ook eenige mededeelingen nopens deszelfs inrigting en bouw.

Het gebouw, waarvan het front boven is afgebeeld, bestaat uit twee verdiepingen, met daaronder eene kelderverdieping. Voor het midden prijkt eene kolonnade van zes Ionische zuilen, die het fronton onderschragen en op een bordes van 21,40 el lengte en 4,35 el breedte rusten. Een regte trap van negen optreden geeft door drie groote hoofddeuren toegang tot het portaal, dat tot de groote gehoorzaal leidt.

Bouwstoffen van hetzelve zijn: de plint met het geheele bordes en dorpels van Escausijnschen steen; de deur- en lichtkozijns en kolommen van Gildehauser steen; de staande muren zijn opgemetseld van waalgraauwen steen; de kroonlijsten zijn van hout en de kap op het hoofdgebouw is met lei gedekt.

Wat hoofdafmetingen en uitgebreidheid betreft, zijn de voor- en achtergevels ieder lang 73,20 el; de zijgevels ieder ter breedte van 12 el; hoog van af het peil tot den bovenkant der kroonlijst 16,25 el; het hooger gedeelte achter het fronton van af het peil tot den bovenkant der lijst 21,67 el. — Tegen den achtergevel zijn drie vleugelgebouwen geplaatst, waarvan een lang 26 80 el, breed 14,45 el; hoogte, van af het peil tot den bovenkant der kroonlijst, 11,80 el; — de tweede vleugel lang 25 el, breed 11,80 el, en hoog 13 el; — de derde vleugel lang 12,85, breed 9 el, hoog 13,20 el. — Het peil is 1,60 el boven het gelegde fundament.

De fundaments-sleuven zijn gegraven tot eene diepte van 3,30 ellen in het oosten, en van 3,60 ellen in het westen, en wel tot aan de vaste laag van geel of roodachtig zand, en, bij die gelegenheid zijn aldaar, even als buiten de Heerepoort, verscheiden, en daaronder enkele vrij zware, rolsteenen van zeer verschillenden vorm, meest graniet, opgedolven. Waarschijnlijk zouden er veel meer en veel belangrijker steenen gevonden zijn, indien men dieper, dan tot deze vaste zandlaag had gegraven, maar deskundigen begrepen, dat, tot het leggen van vaste fundamenten voor het nieuwe gebouw, het dieper graven geheel onnoodig en zelfs nadeelig zou zijn, en dat men op dezen zandgrond moest beginnen te *slempen*, gelijk dan ook geschied is met zand, daartoe gehaald van de Nieuwe-Pekela, het Stads-Kanaal, de Kijl en de Trips-compagnie, en op eene enkele plaats met kiezelzand.

Het leggen der fundamenten is, uit hoofde van het groot belang van hunne deugdelijkheid, namens de Stadsregering niet uitbesteed, maar in daghuur verrigt. Tot peil voor de diepte dier fundamenten is aangenomen de onderkant van den fundamentsteen, en voor de hoogte van den beganen grond, waartoe de fundamenten zijn opgemetseld, het hoogste punt van den, naar het N. afhellenden, grond bij den aanbelendenden achtermuur of westelijken scheidsmuur der huizen, in het westen der Boteringestraat gelegen; dat de, tot de hierboven genoemde vaste zandlaag, uitgegraven grond, door aanslemping, tot aan den onderkant van den fundamentsteen is aangevuld, bedragende deze aanvulling op het oostelijk gedeelte van het terrein 59 duimen, en bij langzame toeneming, op het westelijk gedeelte 89 duimen, maar op enkele plaatsen, waar zich diepten of kuilen van eene slijkachtige, weeke stof bevonden, veel meer.

Het gebouw is opgetrokken onder het toezigt en beleid van den Stads-adsistent-Opzigter, JOHAN FRANCISCUS SCHEEPERS, kweekeling der Groningsche school *Minerva*, die daarvan ook het eerste ontwerp, met de teekening, heeft gemaakt, hetwelk echter later verbetering heeft bekomen uit eene teekening, en daarbij gevoegde belangrijke aanmerkingen van den, met lof bekenden, Amsterdamschen Architect, den heer J. WARNSINCK. (Zie mr. H. O. FEITH, *Over den Grond*, enz.)

Bij Koninklijk besluit van den 5den Januarij 1846 werd de zoo lang verbeide concessie verleend tot het stichten van dit gebouw. Daarbij werd „de stad Groningen gemagtigd, om, op den grond van de bestaande Akademiegebouwen en van de daarbij gelegene, en aan het Rijk behoorende hoogleeraarswoning, mitsgaders van de belendende, aan de stad Groningen behoorende, ten name van Menolda-convent staande, behuizingen en tuinen, op kosten van de stad, onder goedkeuring en toezigt van Curatoren der Hoogeschool en onder directie van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in de provincie Groningen, een geheel nieuw Akademiegebouw te stichten, hetwelk, wanneer het gereed zal zijn, in eigendom aan het Rijk, te dienste der Hoogeschool, zal worden overgegeven, en ten koste derzelve zal worden onderhouden, zonder eenige beperking of bepaling hoegenaamd, dan alleen op deze voorwaarde, dat, indien immer onze Hoogeschool mogt ophouden te bestaan, het bedoelde gebouw en erf, in zoodanigen toestand, als waarin het zich dan zal bevinden, onbezwaard en onvoorwaardelijk aan de stad Groningen in eigendom zal terugkeeren."

In het begin waren de kosten lager geraamd, dan waarop nu het gebouw te staan komt. De oorzaak daarvan is, dat de aanbesteding hooger is geloopen, dat de fundamenten meerdere kosten hebben veroorzaakt, en dat eenige belendende gebouwen zijn aangekocht. Het totaal der kosten bedraagt, naar wij meenen, *f* 231,564.

Deze gelden zijn en worden verstrekt door de Stad en de krachtige hulp der Provincie.

Den 5den Julij 1846 was men met het afbreken van het oude gebouw zóó verre gevorderd, dat men met het graven van de fundamenten voor het nieuwe konde aanvangen.

Op den 28sten Augustus daaropvolgende werd de eerste steen van de fundamenten gelegd, en men betreurde daarbij innig en diep, dat zulks niet konde geschieden door hem, die helaas! te vroeg was weggerukt, die op die eere de eerste en meest geregtigde aanspraak had, omdat hij zooveel had toegebragt tot het ten uitvoer brengen van het plan der stichting; — wij behoeven niet te zeggen, dat wij hier eene dankbare hulde brengen aan wijlen mr. HERMAN DE RANITZ.

Den 2den Maart 1847 werd het gebouw aanbesteed (de fundamenten toch waren gelegd in daghuur), en aangenomen door den heer P. J. VAN DER WAL, van Leeuwarden, voor de som van *f* 189,000.

De heer H. KORST alhier bewerkte al het steenhouwerswerk, en leverde ook weder bij dezen bouw nieuwe bewijzen van de goede hoogte, waarop die arbeid in onze stad staat.

Het ijzerwerk werd geleverd door den mr. smid A. MEULMAN, en het ameublement aangenomen door de schrijnwerkers C. G. KÜHN, B. BOEKHOLD en H. H. PAS, den behanger A. GRAVENDAHL en den mr. smid J. A. ELSINGA.

Dezer dagen werden de beide lantaarns vóór het gebouw geplaatst: zij strekken 't zelve mede tot sieraad.

Wat nu het uiterlijke aanzien van het gebouw aangaat, zoo zij in één woord gezegd, dat het is prachtig en in hooge mate indrukwekkend! Ook het ruime plein vóór het gebouw geeft er een heerlijk aanzien aan.

Het inwendige van het gebouw te beschrijven, laat onze ruimte niet toe. 't Zij genoeg te zeggen, bij name dat de groote gehoorzaal zeer sierlijk is, dat de zalen voor het Museum van Natuurlijke Geschiedenis bijzonder fraai zijn en de geheele breedte van het gebouw beslaan.

Ook mag niet onvermeld worden gelaten het schoone vergezigt, dat men geniet als men het zoo ruime dak van het hoofdgebouw heeft beklommen.

En hiermede besluiten wij de korte geschiedenis van den bouw van Groningens nieuwen Muzentempel: — tijd noch plaats vergunden ons hier daaromtrent in meer uitvoerige bij-

zonderheden te treden.

Wat nu eindelijk de plegtigheden betreft, die er bij de aanstaande inwijding van dat gebouw zullen plaats hebben, verwijzen wij tot het in dit blad reeds medegedeelde Programma, 't welk wij, ten overvloede, in ons nommer van aanst. Dingsdag nogmaals zullen opnemen.

Als slot van dit artikel laten wij nu eenige nadere bijzonderheden volgen nopens den luisterrijken Gecostumeerden Optogt, welke door de heeren studenten op den namiddag en avond van den 25sten zal worden gehouden.

(Deze bijzonderheden zijn ontleend aan het wezenlijk belangrijk geschrift van de commissie tot regeling der Maskerade, getiteld: *Geschiedkundige Aanteekeningen omtrent het Beleg van Groningen in* 1594, *benevens een uitvoerig Programma van den Gecostumeerden Optogt*, enz., met eene kaart van het Beleg, en vóór eenige dagen in het licht verschenen bij de uitgevers dezer. Dit werkje heeft, — even als het soortgelijke over den onlangs te Leiden gehouden Gecostumeerden Optogt, — ook blijvende en geschiedkundige waarde, en doet zijne vervaardigers eer aan.)

De vereenigde provinciën stelden er met regt het grootste belang in dat Groningen toetrad tot de Unie van Utrecht. Groningen toch was reeds sedert het begin van den oorlog met Spanje, eerder Spaansch- dan Staatsgezind, en den 3den Maart 1580 was er het Spaansche gezag door RENNEBERG met geweld hersteld. Te vergeefs werden er herhaaldelijk pogingen aangewend, om de stad tot de zijde der Staten terug te brengen, zoodat men eindelijk overging tot het terugbekomen der stad door kracht van wapenen. Maar ook deze pogingen hadden geen gunstig gevolg. Eindelijk besloot Prins MAURITS, in 1594, de stad met kracht aan te tasten. Den 19den Mei van dat jaar trok MAURITS met een sterk leger naar Groningen op, en den 22sten kwam hij te Haren. In Helpen werd het leger opgeslagen.

De stad was aan die zijde zeer versterkt, vooral bij de Heere- en Oosterpoorten. Van daar dat de belegeraars hunne grootste krachten tegen die beide punten concentreerden. Er werd van weerszijden allerhevigst en langdurig geschoten; ook hadden er hevige uitvallen plaats. De belegeraars beschoten de stad zelfs met gloeijende kogels (toen nog hoogst zeldzaam in gebruik). Omstreeks den 20sten Junij vingen de belegeraars aan mijnen te graven, o. a. naar de Heerepoort. Er hadden nu onderhandelingen omtrent de overgave der stad plaats, maar deze hadden geen gevolg, en het beleg werd met nieuwe kracht hervat, zoodat MAURITS op den 15den Julij eene der hoofdmijnen deed springen, waarop de belegeraars dadelijk binnenstormden, om het ravelijn te bemagtigen. De stad konden zij echter niet bemagtigen, omdat de brug die derwaarts leidde, onder den last der vlugtende menigte was bezweken. Op nieuw werden nu van den kant der stad onderhandelingen aangevangen; daarna werden van weerskanten gijzelaars gezonden, en den 19den Julij leverde de stad hare artikels bij MAURITS in. Doch hare eischen waren te hoog. Eindelijk werd men het eens, en ging de stad op den 23sten Julij 1594 aan de Staten over.

Den daaropvolgenden dag nu had de plegtige Intogt van Prins MAURITS en zijn leger in de stad plaats, en was Groningen alzoo, na eene hevige belegering van twee maanden, gewonnen en tot de Unie als eene verlorene provincie teruggebragt.

Wij voegen hier nog bij, dat dit beleg van Groningen tot de schoonste wapenfeiten van Prins MAURITS behoorde en destijds den roem van den grooten veldheer over geheel Europa met nieuwen luister deed schitteren.

En het is nu de Intogt, zoo even gemeld, die ons op den eersten feestavond der aanstaande week, levendig zal worden voor oogen gesteld. De *hoofdpersonen* daarbij voorkomende zijn in de eerste plaats (volgens de orde van den trein): PHILIPS, Graaf van Nassau; LODEWIJK GUNTHER, Graaf van Nassau; FREDERIK VAN VERVOU; CAREL OEM VAN WIJNGAERDEN; JACOB DE GRIJZE; ARENT VAN DUVENVORDE; TACO VAN HETTINGA; WILLEM LODEWIJK, Graaf van Nassau, neef van Prins MAURITS; GEORG WOLFGANG VAN SCHWARTZENBERG; Leden van den Raad van State in eene Koets; VITUS VAN CAMMINGA; KAREL VAN DER NOOT; MAURITS, Prins van Oranje, enz.; SIMON STEVIN; PAULUS en MARCELIS BAX; GODDERT VAN BALEN; ONSTA; JAN ERNEST, Vorst van Anhalt; FRANCIS VERE; ERNST CASIMIR, Graaf van Nassau, enz.

Ten laatste zij hier nog medegedeeld het

PROGRAMMA VAN HET VUURWERK,

dat op den 27sten September 1850

VAN WEGE

de Ingezetenen der Stad Groningen

ZAL WORDEN AFGESTOKEN.

1. Een prachtig fonteinwerk met een devies, veranderende in eene cascade en eindigende met canonades; zullende dit stuk door eene duif van uit het stadshuis aangestoken worden.
2. Eene groote draaijende pyramide, door wit bengaalsch vuur verlicht, waarop zich bevindt eene globe van gekleurd vuur.
3. Eene rozet met fonteinen, door gekleurd vuur verlicht.
4. Eene driedubbele groote fontein, uitwerpende bouquetten bloemen, gouden en zilveren regen, alsmede groene en blaauwe parelen, afgewisseld door witte en blaauwe vlammen.
5. Een extra groot en prachtig wisselrad, waarin zich alle kleuren beurtelings en gelijktijdig zullen vertoonen.
6. Eene prachtige draaijende cascade, die naar alle kanten vuurstralen uitwerpt en in het midden van welke zich eene pyramide verheft, verlicht door witte en gekleurde vlammen.
7. Eene schitterende ster.
8. Eene prachtige eerzuil, door sterren en bengaalsch vuur verlicht; prijkende met eene gloria van schoone vuurstralen en een devies of naamletter.
9. Eene veranderende caprice met romeinsche kaarsen en bengaalsche lichten.
10. Eene fontein, eerst vuur van onderscheiden soort en kleur uitwerpende en daarna in een' treuresch veranderende.
11. Eene door gekleurd vuur daargestelde aardglobe van bijzondere grootte, die onderscheidene bewegingen volbrengt.
12. Eene voorstelling van het maanlicht, dat eensklaps in het schitterendst zonlicht zal overgaan.
13. Voor en door elkander draaijende mercuriusstaven, met schitterende kleuren en vuurstralen.
14. Een tempel aan *Minerva* gewijd, prijkende met het afbeeldsel dier Godin, het wapen der Akademie en een toepasselijk devies, met een obelisk aan weerszijden.

Deze decoratie zal eerst door grieksch en daarna door duizende lansen van bengaalsch en gekleurd vuur verlicht worden. Dezelve zal eindigen met eene purperroode verlichting, omgeven door eenen prachtigen bloemregen en gevolgd door bouquetten van vuurpijlen, romeinsche kaarsen en zwermpotten.

NOTA. Voor en tusschen de hiervoren gemelde stukken zullen er verlichtingen door middel van gekleurde en bengaalsche vlammen plaats hebben en bouquetten van vuurpijlen, zwermpotten en romeinsche kaarsen afgestoken worden.

(*Zie de Nieuwstijdingen, enz. in het Bijvoegsel.*)

INGEZONDEN STUKKEN.

ONDERDENDAM, 18 September.

Aan mijne Mede-Kiezers in het
2de Distrikt der Provincie Groningen.

De uitslag der stemopneming van de benoeming der leden voor de Provinciale Staten heeft getoond, dat Gijl. aan mijn verzoek, om tot die vereerende betrekking niet in aanmerking te komen, geen gehoor hebt willen verleenen.

Voor den aanvang van het verkiezingswerk uitte ik mijne overtuiging, dat het wenschelijk ware, dat dit lidmaatschap, zoo niet door alle 45 te benoemen leden, dan toch door verre de meesten niet anders werd verkregen, dan *bij volstrekte meerderheid* van stemmen, en de bij de wet bepaalde *betrekkelijke* meerderheid, als noodzakelijk hulpmiddel, om aan een einde te komen, *geheel niet*, althans *bijna niet*, zoude behoeven te worden toegepast.

De uitkomst der eerste verkiezing was zoo verre met dit gevoelen in strijd, dat in ons kiesdistrikt *niet eene* keuze bij volstrekte meerderheid plaats vond. Ik zag mij vereerd met een zoodanig aantal stemmen, dat slechts weinige ontbraken, tot de volstrekte meerderheid benoodigd. — Stemmen, aan welke de minste smet niet kleefde en die mijne ambitie volkomen bevredigden, — doch die, hoe aanzienlijk haar aantal ook ware, de volstrekte meerderheid der stemmenden, die te zamen op verre na de helft der stembevoegden niet uitmaakten, niet bereikten, zoodat ik óf mijn beginsel ten offer moest brengen en de middelen om het doel huldigen, óf handelen, zoo als ik gedaan heb. De keus hierin was voor mij te minder moeijelijk, omdat ik, alreeds 12 jaren de eer gehad hebbende, in dat Collegie zitting te hebben, grootere behoefte moest gevoelen, en ook werkelijk gevoelde, aan de tot deze Verkiezing ontbrekende volstrekte meerderheid, dan een thans nieuw te benoemen Lid, als zoekende ik in dien uitgedrukten wil mijner medeburgers eene beoordeeling over hetgeen achter ons lag en hun bekend was. — Ik deed alzoo de uitnoodiging om buiten aanmerking te blijven en wachtte den uitslag der herkiezing niet eerst af, om ul. de gelegenheid te geven, uwe keus op eenen anderen te kunnen bepalen, en voor het geval ik bij herstemming benoemd werd, door alsdan te bedanken, eene herstemming noodeloos te maken.

In de plaats van mijn verzoek voor Notificatie aan te nemen, hebt gijl. beter geoordeeld, aan den raad mijner mij bekende en onbekende vrienden gehoor te geven en mij het Lidmaatschap dezer aanzienlijke Vergadering op te dragen. Ul. bedankende voor dit vleijend bewijs van vertrouwen, zal ik mij aan uwen wil onderwerpen en uwe beslissing eerbiedigen, door met moed en lust de werkzaamheden, daaraan verbonden, te aanvaarden, ul. verzoekende, steeds te willen gelooven, dat, hoeveel er ook geblijken zal aan mijne krachten te ontbreken, niemand met beteren wil kan toegerust zijn, dan ik, om het welzijn, den bloei en de welvaart van het gewest onzer inwoning met onvermoeide vlijt ten allen tijde te helpen bevorderen.

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

't POSTWEZEN.

De nieuwe wet op de posterijen is in werking gebragt, en haar doel is, een gemakkelijk, vlug, goedkoop brievenvervoer daar te stellen. Dat doel kan bereikt worden, maar 't is op verre na nog niet bereikt. Van vele zijden hoort men klagen over de gebreken; wij wilden echter de eersten niet zijn die klaagtoonen aanhieven. Nu dit geschied is, willen we ook niet langer zwijgen. Vroeger konden we hier, te *Annerveensche Kanaal*, immer tweemalen in de week brieven enz. verzenden met de schuit. Nu is zulks gedaan, de schuiten mogen geene brieven meer meënemen. We zouden er vrede meê hebben, als we iets beters hadden gekregen, maar dit is 't geval niet. 't Distributiekantoor is te Eext, 2½ en 2 uren van hier verwijderd; en als daar brieven aankomen, moeten ze liggen blijven tot er gelegenheid met een' of ander' particulier persoon komt tot verzending. Komt die niet, dan is de policiebode (veldwachter) onze bode. Zoo komen de brieven enz. soms een dag of vier te laat over. De marktbrieven van Dingsdag ontvangen we eerst Vrijdag avond of Zaturdag morgen; een groot ongerijf voor den graanhandel. Men denke nu aan brieven, bij wier spoedige verzending groot belang is, of die van waarde zijn; die wissels, muntbiljetten enz. bevatten, en men zal 't ongerijf en tevens 't gevaarlijke van zoodanige verzending ten volle inzien. Wij stellen daarom voor, een' bode aan te stellen tusschen Zuidlaren en de Wildervank, die Annloo, Annen, Annerveen, Annerveensch Kanaal, 't Zuidelijke deel van de Kiel, Borger Compagnie kan aandoen. Kan dit echter niet, dan is 't evenwel noodzakelijk, dat in deze plaatsen spoedig de zaak in orde gebragt worde. Wij vermeenen welmeenende vaderlanders en goede burgers te zijn, maar vragen ook, 't geen regt en billijk is; wij hebben met anderen gelijke pligten, maar dan toch ook gelijke regten.

September 1850.

EENE BESCHEIDENE VRAAG.

Reeds nu heeft Groningen een aanzien, 't welk voorspelt, dat het binnen weinige dagen dáár groot feest zal zijn. Alle standen en klassen verblijden zich bij voorraad op die heugelijke dagen, en alle klassen en standen zonderen, de een van zijnen rijkdom, de andere van zijne luttele bezitting, af, om Gruno's feest waardig te doen vieren. Zulks geeft veler handen werk, en, we hopen, veler monden *brood; en anders niet*. Dáárom zullen velen dankbaar deze dagen van toebereiding gedenken, ook als 't feest voorbij is. Mag een *arm vriend der armen* het echter wagen, den aanstaanden feestvierenden van Groningen eene bescheidene vraag, eene bede te doen? De winter staat voor de deur; — 'tis niet ontwijfelbaar, dat het een dure winter worden zal blijkens vele voorteekenen. Dan vraagt menige arme om brood; — soms met of zonder reden te vergeefs. Blijdschap en dankbaarheid openbaren zich niet beter dan in *Liefde*, en het is daarom dat wij vragen, of Groningens ingezetenen en de te Groningen feestvierenden zich niet een altaar der dankbaarheid willen oprigten, door van of bij hunne feestvreugde iets (buiten dat, wat zij zeker zullen doen bij de godsdienstoefeningen), af te zonderen, waardoor den armen in den aanstaanden winter wélgedaan zou kunnen worden. 't Zou hier een heerlijke nagalm zijn van *onze* Septemberdagen, indien zulks kon geschieden. Misschien vraagt men hoe? Zouden niet de bureaux onzer Couranten, steeds zoo geneigd om open te staan ten algemeenen nutte, zich daartoe willen verledigen? Één penningske dáár óf op eene andere plaats voor Groningens armen in den naderenden winter gestort, zou *veel* goeds kunnen doen. En als een iegelijk, die feest wil vieren, zulk een penningske geeft, hoe blij zullen zij het dan doen, bij de gedachte: Later vieren de armen nog eens feest, en zulks mede door mijn toedoen. De zegen Gods, bij alle werk noodig, geleide deze vraag van een'

Arm' Vriend der Armen.

Ingevolge bovenstaand verzoek, is de Redactie bereid haar Bureau open te stellen, ten einde de gaven, welke men zal willen afzonderen, te ontvangen.

Letternieuws.

GESCHIEDKUNDIGE AANTEEKENINGEN omtrent het **BELEG** van *GRONINGEN* in **1594**, benevens een uitvoerig PROGRAMMA van den GECOSTUMEERDEN OPTOGT, te houden in *Groningen* door het Studentenkorps in de maand September 1850, voorstellende: *den Intogt van Prins* MAURITS *en Graaf* WILLEM LODEWIJK VAN NASSAU *enz. binnen Groningen, den 24sten Julij* 1594. Met eene Kaart van het Beleg. Uitgegeven door de Commissie tot regeling der Maskerade. Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, 1850. Prijs *f* 1-00.

Om regt genot te hebben, moet men zich er ook toe voorbereiden. Wanneer een reiziger op eene vreemde plaats komt en hij is onbekend met de merkwaardigheden, die er zijn, dan komt hij ligt terug zonder het schoonste te hebben gezien. Ook het aanstaande feestgenot, dat wij hopen te smaken, vereischt zulk eene voorbereiding, en vooral is zulks het geval met den gecostumeerden optogt van heeren Studenten, voorzeker niet het minst belangrijke deel der feestviering. Wenscht men toch in dien optogt iets meer te zien, dan eene bonte groep van in vreemde costumes gekleede personen — en wie wil zulks niet, die eenige liefde voedt voor de geschiedenis van eigen land en volk, — dan neemt men het een of ander geschiedkundig werk ter hand en zoekt zich met de omstandigheden en de personen, die zullen worden voorgesteld, zooveel mogelijk bekend te maken. Men zal dan ook weldra ontdekken, dat er veel moeite vereischt wordt, om alles naauwkeurig op te diepen, en menigeen mist hiertoe de noodige hulpbronnen. De commissie tot regeling der maskerade van heeren studenten heeft daarom een hoogst verdienstelijk werk gedaan met het uitgeven van bovengenoemde geschiedkundige aanteekeningen. Verdient de keuze van het onderwerp der maskerade allen lof, omdat het eene belangrijke gebeurtenis voorstelt, op den eigen grond voorgevallen, waar men nu feest viert, men wordt er te meer van overtuigd bij het lezen van dit beknopt, maar tevens volledig en fiks geschreven werkje, dat van de vlijt en ijver des zamenstellers de onmiskenbaarste blijken draagt.

Men vindt in dit werkje, dat wij met genoegen hebben gelezen, en ter lezing aanbevelen aan allen, die niet alleen op eene aangename, maar ook nuttige wijze wenschen feest te vieren, eene zooveel mogelijk naauwkeurige beschrijving van de nadere omstandigheden, die tot het beleg van Groningen in 1594 hebben aanleiding gegeven en daarbij hebben plaats gevonden, voorts de bijzonderheden van de overgave, en eene volledige opgave van de personen, die, voor zooverre men heeft kunnen nagaan, bij den intogt zijn tegenwoordig geweest en nu zullen worden voorgesteld. Bijzonder belangrijk zijn de hierbij geplaatste geschiedkundige aanteekeningen, die het karakter en de verdiensten dier personen helder doen uitkomen. Ook dit gedeelte is niet zoo beknopt; getuigen de menigvuldige aanhalingen van schrijvers, die er bij zijn geraadpleegd. Ee[n] ... van het beleg, waarop de stad in hare toenmalige gedaante ... re belangrijkste verdedigingspunten, en de legerplaats van M[aurits] met de voornaamste belegeringswerken zijn afgebeeld, ver[sieren het] werkje. Heeft de commissie zich zoo veel moeite gegeven o[m in de] geschiedenis van dien tijd door te dringen, wij mogen vert[rouwen], dat ook de voorstelling der karakters daaraan zal voldoen ... beschouwing van dien gecostumeerden optogt, waarvan wij ... voorstellen, ons voor eenige oogenblikken uit het midden ... feestgewoel geheel in dien tijd zal verplaatsen, toen het ... geheel anders was, om ons daarna weder met verhoogd gen[ot de] tegenwoordige feestvreugde te doen deelen.

Wij eindigen met onze erkentenis toe te brengen aan de ... stelijke Commissie, ook voor de zamenstelling en uitgave van [dit ge]schrift, en er de aandacht op te vestigen van diegenen, die ... schien nog niet hebben aangeschaft.

BLADVULLING.

De Demokratie en hare pogingen o[m] geheel Europa.

In het Antwerpsche *Journal du Commerce* leest men ... der het opschrift *een Europeesch Hoog Geregtshof*, he[t vol]gende artikel:

De brief dien LEDRU-ROLLIN aan den heer VAN B... VOORDE, redacteur van den *Courrier Batave*, heeft ge[schre]ven, schijnt aan de Europesche gouvernementen ein[delijk] de oogen geopend te hebben voor het gevaar, dat vo[or de] rust der wereld daarin kan gelegen zijn, dat men de [aan]voerders der nieuwe barbaren straffeloos den val van ... maatschappelijke instellingen laat voorbereiden. De ... sche *Moniteur du Soir* zegt uit eene stellige bron t[e ...]ten, dat deze brief eene gewigtige kwestie beslist ... die reeds in de verschillende kabinetten van Europ[a be]handeld was geworden.

Het openbaar aangekondigde plan, om niet alleen ... bedekte wegen Frankrijk bij voortduring in een' staa[t van] omwentelingen te houden, maar om ook geheel Euro[pa in] beroering te brengen door het ondermijnen van alle m[onar]chijen, moet eindelijk de staatslieden van de groote mog[end]heden hebben doen besluiten, om een' maatregel ten ... zien dier wereld-zamenzweerders te nemen.

Bij dezen anormalen staat van zaken moet besloten ... een even anormaal geneesmiddel aan te wenden, dat e... geput is uit de wijsheid der natiën en het regt der regeri[ngen]. De Europesche maatschappij, op vermetele wijze aange[vallen,] vindt het regtmatig, om hare onverzoenlijke vijanden ... meer door de gewone wetten of op indirecte wijze te be... den, maar hen regtstreeks te gemoet te treden.

Men verzekert, dat eene jury van 100 leden, door he... uit de verschillende volken te kiezen, zou belast worden ... het vonnissen van LEDRU-ROLLIN en zijne voornaamste aa[nhan]gers in de onderscheidene natiën. In geval van veroorde[eling] door dit hoog geregtshof, zouden de regeringen zich o... ling verbinden om wederkeerig geene schuilplaats te verle[enen] aan die mannen, die zoo slecht de gastvrijheid belo... welke men hun schenkt, en men zou hen naar eene ve... plaats vervoeren, waar het hun onmogelijk wordt gem... schade aan te rigten.

[De Parijssche *Constitutionel* zegt o. a. dienaangaande ... volgende: „De brief van den heer LEDRU ROLLIN begin[t met] de in gebruik zijnde gelukwenschingen. Het schijnt, d[at de] *Courrier Batave* Nederland ijverig bewerkt in het belan[g van] de demagogie. „*Wat gij voor uw vaderland doet* (dus ... de heer LEDRU ROLLIN met de meest mogelijke bes[chei]denheid en nederigheid uit) *dat trachten wij voor geheel* [*Eu*]*ropa te doen.*" Men kan niet duidelijker spreken. ... *Koningen hebben hunne begrooting* (vervolgt de heer LED[RU]) *de democratie moet de hare opmaken. Het is de pligt* ... *volkeren, die niet geleden hebben, of niet door omwentel*[*ingen*] *beproefd zijn geworden* (de bekentenis is inderdaad naï[ef] openhartig), *om de natien te hulp te komen, die het* [*voor*]*beeld hebben gegeven van zelfverloochening en opoffering* [*uit*] *vaderlandsliefde.*" Dit beduidt in andere woorden, dat [Ne]derland, 't welk zoo verstandig is geweest van zich ... staatkundige schokken te wachten, en zich door indu[strie] en arbeid heeft kunnen bevoordeelen, verpligt is, om ... spoedigste eene premie te betalen, ten behoeve der on[der]nemers van oproeren en der barricaden-professoren. ... *geldt thans de zegepraal der Europesche democratie* (zeg[t ten] slotte de heer LEDRU); *wij vragen u broederlijk, of het* ... *Bataafschen democraten mogelijk is, ons beroep in dit* ... *te beantwoorden.*"

„Wij durven gerustelijk eene weddingschap aangaan, ... de Bataafsche democraten doof zullen blijven voor de ... hen gerigte aansporing. De ongelukkige schatkist van ... centrale committé heeft inderdaad groote rampen. Het ... breekt niet aan kassiers en administrateurs, maar de sc[hat]pligtigen sluiten hardnekkig het oor, en de schatkist bl[ijft] ledig. Wij duchten zeer, dat Nederland aan het cent[rale] committé eene nieuwe teleurstelling voorbereidt. De de[ma]gogen vinden al zeer weinig bijval bij verstandige vol[ken]. De Engelsche democraten hebben zich niet laten versch... ken; de Bataafsche zullen dit voorbeeld volgen. Nederl[and] zou niet weten, wat het met het socialismus zou aanv[an]gen; er gaat te veel degelijks om in dat land, dan dat ... behoefte zou gevoelen aan *het regt op den arbeid.*"]

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 14 Sept., kapit. *de Haan* A... Jantina, van Newcastle; 15den *Pekelder* vr. Grietje, van Antw[er]pen; *van der Veen* de Goede Hoop, van Hoekzijl; *Muller* A... van Nesmerzijl; *Kort* Petronella, van Delfzijl; 17den *Wier*... de Herstelling, van Riga. — Te Texel 15 Sept., *Boer* Margie... van Kiel; 16den *de Boer* Edouard, van Petersburg. — Te Hel[voet] 14 Sept., *de Groot* Harmonie, van Archangel. — Te Dordrecht ... Sept., *Panjer* vr. Wijka, van Haseldorff; *Dost* Engelina Ali... van Emden. — Te Brielle 16 Sept., *de Jonge* vr. Martha, van ... Stettin. — Te Liverpool 12 Sept., *Gust* Antonia Francina, van [Pe]tersburg; 13den *Botje* Gesina Alida, van Rotterdam. — Te M[ar]seille 12 Sept., *Zeilstra* Kaashandel, van Torravecchia. — Te L... aan 12 Sept., *Mulder* Zorg en Vlijt, van Rotterdam. — Te ... wich 9 Sept., *Mulder* Afina Agatha, van Leith. — Te North Shie[lds] 13 Sept., *de Boer* Helena Catharina, van Rotterdam. — Te Har[tle]pool 12 Sept., *Legger* Geertina, van Londen. — Te Bremerha[ven] 13 Sept., *Mudder* Onrust, van Amsterdam. — Te Dantzig 10 Sep[t.], *Bekkering* Ulrika, van Amsterdam. — Te Kroonstad 9 Sept., *N... boer jr.* Elisabeth, van Amsterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 15 Sept., kapit. *de Boer* M[ar]grietha Jantina, naar Petersburg; 16den *Klein* Magdalena, n[aar] Batavia; *Kars* Klasiena, naar Londen; *de Jonge* Fennegina, n[aar] Riga. — Van Texel 16 Sept., *Kolk* Dankbaarheid, naar Lond[en]; *Stuitvoet* Margaretha Gesina, naar Newcastle; *Hofkamp* de 10 G[e]broeders, naar Stockton. — Van Helvoet 16 Sept., *Bakker* Ge[r]truida Femina, naar Liverpool. — Van Newport 13 Sept., *Ja*... Maria Anna, naar Rio de Janeiro. — Van Bolderaa 6 Sept., *de V*[*ries*] *Boer* Gesina, naar Amsterdam. — Van Hamburg 14 Sept., *de Vr*... vr. Ida, naar Heiligenhafen; *Rosenbeek* Roelina, naar Ringkiobing. — Van Bremerhaven 11 Sept., *Hazewinkel* Lucas Wicher, naar K[o]ningsbergen; *Prins* Heike Prins, naar Stettin; *Oostra* Annegi[na] Jantina, naar Koppenhage; *Bakker* Annegina, naar Friederic[ia]; *Bakker* vr. Jantje, naar Groningen; 12den *de Vries* Vriendschap, naar Dordrecht. — Van Pillau 11 Sept., *Bakker* Elsina, *de H*... Aleida Aleida, *Douwes* Sieka en *van Dijk* Goede Vrienden, ... vier naar Amsterdam; *Schaap* Alida Elsina, *Klausens* Ceres en *Teen*... Ons Genoegen, alle drie naar Holland. — Van Memel 8 Sept., *Dekker* Onderneming en *Onnes* Johanna Geertruida, beide naar Harlingen; *Potjewijd* Albertine, naar Bordeaux. — Van Dantzig ... Sept., *Wilkens* Wilhelmina, naar Kampen. — Van Kroonstad ... Sept., *Bekkering* Gesina en *Hazewinkel* Harmina, beide naar Am[]sterdam; *Scherpbier* Jantina Frouwina, naar Zwolle; *Mulder* We... delina, naar Antwerpen; *Lodewijks* Maria Johanna, naar Rotterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 17 Sept., kapit. *Ebeling* Gesina, op avontuur; 18den *Hazekamp* de Vriendschap, naar Hamburg. — Van Bremerhaven 14 Sept., *Olthoff* Abeldina, naar Stettin.

HELSINGÖR, 11 Sept. Gisteren is op den Lappengrond vastge[raakt] het kofschip *Anna Luitzia*, kapit. Vos, uit Pekela, van Ri[ga] met gerst naar Schiedam. Het is heden door lossing in ligters vl[ot] geworden en in aanzeilen.

DELFZIJL, 17 Sept. Binnengekomen den 15den kapit. *de Gro*... de jonge Cornelis, van Frederikstad; *de Vries* de Vriendschap, van Fedderwadden n. Dordrecht; *de Stuitje* de jonge Maria, v[an] Emden; 16den *de Jonge* Adriana, van Osterrusoer; *Georgs* de Hoop

en *Groenewold* Magaretha, beide van Carolinerzijl n. Dordrecht. — Vertrokken den 15den *Barghoorn* vr. Trientje, naar Emden; *Henderiks* Meta, op avontuur; *Scheppers* de Eendragt, naar Noorwegen; *Heins* de 5 Gebroeders en *Klein* Maria Magdalena, beide op avontuur; 16den *Theessing* Roelfina, naar Harlingerzijl; *Jakobs* Henderika, op avontuur; *Wever* de jonge Henderik, naar Solberg.

ZOUTKAMP, 18 Sept. Binnengekomen den 14den kapit. *Deen* Gesina, in plaats van *de Vries* Hoop op Welvaart, in de vorige abusivelijk opgegeven. — Vertrokken den 17den *Sehreuder* Jantina Roelina, *Sietzema* de 4 Gebroeders en *van Wijk* Jantje, alle drie op avontuur; de laatste is het Vriesche Gat geweest, doch met schade aan het roer teruggekomen; *de Groot* Jacoba Johanna, naar Kielsklor; *Bentley* William Frederich, naar Londen. — Zeilklaar te Oostmahorn: *Swart* Maria, *van Timmer* Alida en *Visser* Hillegonda Maria, alle drie naar Noorwegen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

12 Sept. Taay, Gezina Jantina, van Dantzig naar Zwolle.
Huisman, de 2 Zusters, van Riga naar de Maas.
Ekamp, Welvaart, van Umea naar Harlingen.
Strijbos, Maria Elizabeth, van Riga naar de Maas.
Eilens, Lammechina, van Stettin naar Groningen.
Albers, Sara, van Newcastle naar Petersburg.
Koerts, juffer Garrelts, van Libau naar de Maas.
Wijkmeijer, Anna, van Libau naar Schiedam.

De Wind den 12den O.N.

212de STAATSLOTERIJ.

Trekking der Eerste Klasse.

1ste *Lijst.* No. 14156 en 9091 ieder een prijs van *f* 1000. 2de *Lijst.* No. 11109 een prijs van *f* 20,000. No. 4077 een prijs van *f* 5000. No. 14891, 12985, 3421 en 3031 ieder een prijs van *f* 1000. — 3de *Lijst.* No. 19612 een prijs van *f* 2500. No. 753 een prijs van *f* 1250. No. 226, 16160, 4510 en 2857 ieder een prijs van *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 13den tot en met den 19den September 1850 zijn te *Groningen* geboren 14 zoons en 8 dochters; gehuwd 4 paren; overleden 7 ouden en 7 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 17 *September.*

TARWE.	GERST.	N.Zw.Voer 38 ℔ *f* 2,20
Oude Bak 70 ℔ *f* 7,50	N. Winter 52 ℔ *f* 3,70	» 40 » - 2,35
Inl.v.1849 70 » » 7,20	» 54 » » 4,00	O.Zw.Voer 42 » - 2,55
» 72 » » 7,70	» 56 » » 4,30	» 44 » - 2,70
Old. » 68 » » 6,60	Zomer » »	BOONEN.
» 70 » » 7,00	» » »	Paardb. *f* 4,50,75 *f* 5
» 72 » » 7,40	Knobbe 60 » » 4,40	ZADEN, ENZ.
N. ROGGE.	» 62 » » 4,60	Gr.Gortp.m. *f* 6,75 *f* 7,50
Inlands. 66 ℔ *f* 5,05	HAVER.	Par.100N. ℔ *f* 9 a *f* 12
» 68 » » 5,35	N. Dikke 42 ℔ *f* 2,50	Koolz. *f* 7,50 tot *f* 10,90
» 70 » » 5,65	» 44 » » 2,65	Zomerzaad *f* 6,00 *f* 7,50
BOEKWEIT.	» 46 » » 2,85	Boterz. *f* 7,50,75
Br.Zand 62 » » 4,45	» 48 » » 3,00	Dederz. *f*
» 64 » » 4,75	» 50 » » 3,15	G.Mostz. *f* 5 a *f* 9
» 66 » » 5,05	» » »	Raapol. p. v. *f* 35
Zand 64 » » 4,65	Bl. Voer 36 » » 2,15	Prijs der Boter
een 64 » » 4,45	» 38 » » 2,30	1ste s. ¼ Ton *f* 23 a *f* 23,50
	» 40 » » 2,45	2de s. ¼ Ton *f* 21,50,75

Tarwe wederom met weinig vraag. — Rogge in een doen. — Nieuwe Boekweit als genoteerd wel te plaatsen. — Gerst met trage koopers. — N. dikke Haver wel te plaatsen; Voersoorten niet drif-. — Boonen en Gort met geringen handel. — Koolzaad de soorten meer gevraagd en ruim prijshoudend. — Zomer- en zaad algemeen wak en was moeijelijk te plaatsen. — Geel Kaardzaad stil.

ROTTERDAM, 16 *September.* Tarwe: Zeeuwsche, Vlaamsche Overm. bij minder aanvoer tot vorige prijzen beter te verkoopen: en puike jarige *f* 7,80 a *f* 8,20; mindere *f* 7 a *f* 7,70; N. van *f* 6,50 tot *f* 8; Roode soorten prijshoudend: 159, 160, 163 ℔ jar. Hoogl. Kleefs. *f* 265, *f* 270, *f* 280, *f* 285; 159 Kleefs. *f* 268; 159 ℔ Meurs. *f* 255; 156 ℔ roodb. Nassaud. ; 158 ℔ N. Bovenl. *f* 255; 156 ℔ jar. dito *f* 237. — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. tot vorige prijzen, *f* 5,20 a *f* 6; soorten traag; 148 ℔ jar. Koningsb. *f* 170; 146 ℔ Hooge *f* 162; 146 ℔ Windau te Schied. *f* 168; in publ. Veiling: 118, (Amst. schaal) meer en minder beschadigde Coursche *f* 157, — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter, 10 cents la- *f* 4 a *f* 4,40; dito Zomer 20 cents lager, *f* 3,70 a *f* 4,10; 129 ℔ Libau te Schiedam *f* 129; in publ. Veiling: 103, 104 (Amst. schaal.) min of meer besch. Cours. *f* 116, *f* 119, *f* 120, — Haver 10 cents lager: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 2,50 a ; dito Lange *f* 2 a *f* 2,70. — Boekweit lager verk., op 140 N. Noordbr. *f* 156, *f* 158, *f* 160, *f* 161; jar. dito *f* 150, ; N. Rijn *f* 160; o. Fransch-Vlaams. *f* 130; Gron. Veen — Erwten 25 cents lager: N. Zeeuws. Groene *f* 6,75 a — Boonen: N. Zeeuws. en Walch. Bruine *f* 7,50 a *f* 9; dito Paardenboonen, 20 cents lager: *f* 4,10 a *f* 4,40. — Koolzaad: Zeeuwsch in zakken 54 p. vl.; 55 p. vl.; 56 p. vl.; dito gestort 53 tot 56 p. vl.; Vlaam. gestort 56½ p. vl.; Brielsch in zakken p. vl.; Flakk. 48 p. vl.; 53 p. vl., Zeeuwsch Zomer 42 p. vl., p. vl.

AMSTERDAM, 18 *September.* Tarwe bij gerijven tot vorige prijzen: 128 ℔ b. Poolsche *f* 300; 124 ℔ jarige Zeeuwsche *f* 230. — niets in omgegaan. — Gerst prijshoudend: 118 ℔ Cheval- *f* 156.

Koolzaad in een doen; verkocht: Kromhorn 56 p. vl.; Elve 55 p. vl.; Gron. 45 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering iets flaauwer: op 6/w. *f* 36,50; vlieg. ,50; Oct., Nov. en Dec. *f* 35,25 a *f* 35; Mei *f* 35,50 a 25 a — Lijnolie merkelijk hooger: op 6/w. *f* 37; vlieg. *f* 36. — Hennepolie op 6/w. *f* 38; vlieg. *f* 37.

LONDEN, 16 *Sept.* Van Inl. Tarwe was heden slechts eene geringe hoeveelheid ter markt, die tot 1 sh. prijsverhooging van de vorige ging; puike vreemde bedong mede iets meer geld. Gerst 1 sh. lager. Erwten 1 a 3 sh. en Boonen slechts weinig hooger. Voor de Haver werd iets meer geld bedongen.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 18 *September.*

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 57 5/16, 57½, 57⅝; Dito Certificaten 3 pCt. 68⅜, 68½, 68⅜; Dito dito 4 pCt. 89 5/16, 89⅜; O. I. Leening 4 pCt. 88½; Aand. Rijnspoorweg 4 pCt. 91¼; Aand. Holl. Spoorw.-Maatschappij 64½. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 47⅝. — FRANKRIJK, Obliga- 3 pCt. 54 3/16, 54¼, 54¼. — SPANJE, L. bij *Ard.* van 85 pCt. 12½, 12⅝, 12¾; Dito dito van 510 £ 5 pCt. 12¾, 12⅞; Dito bij Dito Onbep. Stukken 5 pCt. 12⅞, 12 7/16; Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 33¾, 33 13/16, 33¾; Coup. Ard. 10½; Passive 4¼, 4 5/16; Fransche Uitgest. 4½. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 37 5/16; Dito dito 4 pCt. 36¼. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 105½; Dito 1828 en 1829 5 pCt. 105⅝; Cert. bij *Hope* 1831 en 5 pCt. 96 3/16, 96½; Dito 4½ pCt. 96 7/16; Dito bij *Hope* 88 13/16, 88⅞; Inschr. in Assign. 6 pCt. 66¾; Certific. dito 6 pCt. 67⅛, 67¼. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 77⅛; Dito Nieuwe 2½ pCt. 41½, 41⅝; Dito Nieuwe 5 92¼; Oostenr. Loten v. 250 fl. 305; Denem. 5 pCt. 101¼, Mex. 5 pCt. 28 15/16, 29 3/16, 29⅛; Peru 4½ pCt. 80¼, ; Dito Uitgest. 33⅝, ¾, ¾; Gren. 1½ pCt. 18; Eng. 102⅜.

De stemming in onze binnenl. fondsen was heden, bij geringe affaires minder vast.

In Spaansche fondsen was de handel, voornamelijk in Coup.-, zeer levendig, blijvende dezelve na eenige dobbering nagenoeg als gisteren. In de overige soorten was wederom weinig handel.

Van de overige buitenl. effekten waren Oostenrijksche op nieuw tot verlaagde prijzen aangeboden. Mexik. bij zeer geanimeerden omzet tot verhoogde koersen gezocht. Van Z. Amerik. waren Peru insgelijks tot verbeterde prijzen zeer gewild.

Vreemde: Onbep. St. 17¼, ⅜; Dito Uitg. v. 100 £ 4 5/16; Bl. Gr. v. 44.

Koers van het *Geld:* Beleening 2½; Prolong. 2½; Disconto 2 pCt.

Laatste *Prijzen te vijf uur:* Integr. 2½ pCt. 57⅝; Ard. a 510 12¾; Dito Coup. 10⅜ a 7/16; Binnenl. 3 pCt. 33¾.

ADVERTENTIEN.

De **COMMISSIE ter regeling van de openbare feesten**, van wege de INGEZETENEN dezer Stad te geven ter gelegenheid van de **OVERDRAGT** en **INWIJDING** van het **NIEUW AKADEMIEGEBOUW** te ***GRONINGEN***, brengt bij deze ter kennis van de daarbij belanghebbenden:

1) Dat door hare Gecommitteerden op MAANDAG den 23sten dezer, van des voormiddags 10 uur tot des namiddags 2 uur, in de BENEDEN-VOORKAMER van het CONCERTHUIS alhier, zal worden gevaceerd tot de **kostelooze afgifte**, aan de ***INTEEKENAREN***, van een **BEWIJS VAN TOEGANG** op het **LAND** bij de op den 26sten dezer te houden ***HARDDRAVERIJ***, alsmede van een **EXEMPLAAR** van het **PROGRAMMA** der in den avond van den volgenden dag, harentwege, af te steken ***VUURWERKEN***.

2) Dat de hiervoren bedoelde Afgifte niet anders zal geschieden, dan op **vertoon** der KWITANTIËN voor de betaalde BIJDRAGEN tot de in het hoofd dezer vermelde Feesten.

3) Dat van den 20sten tot en met den 26sten dezer de hoogergenoemde **BEWIJZEN VAN TOEGANG** op het **LAND** bij de ***HARDDRAVERIJ*** te bekomen zullen zijn ten huize van den Heer B. TEN HAVE, Koffijhuishouder aan de Groote Markt alhier, tegen betaling, ten behoeve van de *Algemeene Armen* dezer Stad, van **25 cents** voor ieder Bewijs van Toegang.

En 4) Dat er voor het STADSHUIS, van wege de Commissie, onderscheidene **MUZIJKSTUKKEN** zullen worden uitgevoerd op DONDERDAG den 26sten dezer, des avonds van 7 tot 8½ uur, en op VRIJDAG daaraanvolgende, gedurende het AFSTEKEN van het **VUURWERK**.

GRONINGEN, 14 September 1850.

De Commissie voornoemd:
W. J. MEURS WICHERS,
Voorzitter.
CANTER CREMERS,
Secretaris.

*** De **DIRECTIE** der **SOCIETEIT *DE HARMONIE*** brengt door deze ter kennis van de LEDEN, dat op den 9den Augustus l.l. door de presente Leden besloten is:

1) Dat de aan het **Herinneringsfeest aan den Akademischen Leeftijd** deelnemende **OUD-STUDENTEN** gedurende de dagen van dat Feest **toegang** tot de **SOCIETEIT** zullen hebben, zonder voorafgaande Introductie.

2) Dat uitsluitend aan en ten behoeve van de **Feestgenooten** de **ZAAL** en de **TUIN** zijn **afgestaan** voor **DINGSDAG AVOND** den 24sten September.

Verder wordt aan de LEDEN berigt, dat des WOENSDAGS, DONDERDAGS en VRIJDAGS den 25sten, 26sten en 27sten September, van **twaalf uur tot half drie**, en op WOENSDAG en VRIJDAG, des **avonds**, zoo mogelijk, **MUZIJK** in de Societeit zal worden gegeven, beginnende te **7 uur**; — dat op DONDERDAG AVOND eene **FEESTELIJKE MUZIJK** zal plaats hebben, beginnende te **half negen**, en dat voor den AVOND van DINGSDAG den 24sten September op de BOVENZAAL **SOCIETEIT** zal worden gehouden.

Namens de Directie voornoemd:
A. VAN CALCAR, *Secretaris.*

De Heeren OUD-STUDENTEN DER *GRONINGER HOOGESCHOOL*, welke deel nemen in het **HERINNERINGSFEEST**, hebben, op Vertoon van hun Bewijs van Deelneming, den Toegang tot de **REDE**, welke Professor *C. MULDER* op VRIJDAG den 27sten September te 1 uur houden zal in het Concerthuis, van wege het Genootschap *ter Bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

Namens de Directie van het voornoemd Genootschap:
TH. VAN SWINDEREN,
Secretaris.

GROOTE HARDDRAVERIJ.

De **COMMISSIE** ter regeling van de OPENBARE FEESTEN, van wege de INGEZETENEN te geven, ter gelegenheid van de **INWIJDING** van het **NIEUW AKADEMIEGEBOUW** te ***GRONINGEN***, berigt, dat zij op DONDERDAG den **26sten** September e.k., te beginnen des middags te 12 uur, zal laten Verharddraven:

Een briljant Zilveren THEESERVIES met dito fraai bewerkt BLAD tot Prijs.
Een paar briljante Zilveren VRUCHTSCHALEN tot Eerste
EN
Een fraai Zilveren TABAKSPOT met dito KOMFOOR tot Tweede Premie.

Tot de Harddraverij zullen worden toegelaten alle Paarden van zessen klaar en tot genoegen der Keurmeesters.

De AANGIFTE der Paarden moet geschieden te negen uur, ten Huize van B. TEN HAVE, aan de Groote Markt, te *Groningen*, terwijl de Keuring voor diens Behuizing zal plaats hebben precies te tien uur.

GRONINGEN, 28 Augustus 1850.

De Commissie voornoemd:
W. J. MEURS WICHERS,
President.
CANTER CREMERS,
Secretaris.

NB. Om bijzondere redenen is de Keuring en de Harddraverij **een uur vroeger** gesteld.

In het Logement *den Doelen*

zal gedurende de FEESTDAGEN de **TAFEL** gehouden worden des middags te ***drie uur***; den dag van de HARDDRAVERIJ, ***na*** afloop der Harddraverij.

Schouwburg te Groningen.

Ter gelegenheid van het aanstaande **Akademiefeest**, zullen er TWEE TOONEELVOORSTELLINGEN gegeven worden, waarvan de eerste zal plaats hebben op MAANDAG den 23sten dezer, bestaande in:

DE DOCHTER VAN DEN VREK, of DE DIEFSTAL, Tooneelspel in 2 bedrijven. Daarna: **DE LOODS**, de **SCHEEPSTIMMERMAN** en het **GARNAALMEISJE**, vrolijk Blijspel met Zang in twee Bedrijven.

Kaartjes voor Inteekeningsprijs zijn tot ZONDAG AVOND zes uur te bekomen bij den Bureaulist P. DE KONING, in de Zwanestraat, op den hoek der Latijnsche poort, bij wien ook Plaatsen te bespreken zijn.

DE PREDIKANTEN-VEREENIGING

voor de **PROVINCIE GRONINGEN** houdt hare HERFST-VERGADERING op ***DINGSDAG*** den 24sten September, in het Concerthuis.

Precies te TIEN uur wordt met het lezen der NOTULEN begonnen. Vervolgens wordt gehandeld: Over de **PERSOONLIJKHEID** van den Evangeliedienaar in ons Vaderland, vergeleken in meer dan een opzigt met hetgeen hij is in andere landen. Over het belangrijke van het HUISBEZOEK, en de wijze, waarop het behoort gedaan te worden. — BERIGT van de COMMISSIE voor de INWENDIGE ZENDING. — Wat is PROSELIETEN maken? en is het altijd te veroordeelen? — Hoe men de CATECHISATIËN in verband met het KERKELIJK JAAR kan brengen. — MEDEDEELING over de GODSDIENSTIGE en KERKELIJKE gesteldheid der Gemeenten in onderscheidene gedeelten dezer Provincie.

PREDIKANTEN buiten de Provincie geplaatst worden gaarne GEÏNTRODUCEERD; elk Predikant in de Provincie wordt, door zijne tegenwoordigheid in de Vergadering, LID dezer VEREENIGING.

BUSCH KEISER.

DE TENTOONSTELLING DER VOORWERPEN

van de **VERLOTING zonder nieten**, ten behoeve der ***HULPKAS voor minvermogende Israëlieten***, zal plaats hebben van af MAANDAG den 23sten September tot en met MAANDAG den 1sten October aanstaande, ten Huize van wijlen Mejufvrouw de Wedw. KUILENBERG, aan de Groote Markt, des morgens van 10 tot 1 en des namiddags van 3 tot 6 uren, à 10 Cts. Entrée de persoon.

GRONINGEN, 17 September 1850.

Namens de Commissie:
L. HERSCHEL, EZN., *Secretaris.*

N.B. Er zullen in het Lokaal **LOTEN à 50 Cts.** verkrijgbaar zijn.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Ondertrouwd te *Groningen*:
JAN BIERMAN, JUNIOR,
Weduwnaar van A. M. ROOTHAAR,
van *Thamen aan den Uithoorn*,
met
JOHANNA RIJKEBOER.
13 September 1850.

*** Getrouwd:
Mr. **H. FRIMA**
met
G. VAN OLST VAN BOLHUIS.
Den Huize VERHILDERSUM, bij *Leens*,
18den September 1850.

*** Heden beviel van een ZOON WEBINA WIERSEMA, Echtgenoot van
Dr. **P. CAMPHUIS.**
UITHUISTERMEEDEN, 13 September 1850.

*** OOSTERHAULE, 14 September 1850. Heden beviel van eenen ZOON DINA KEIZER, geliefde Echtgenoot van
HELMS. BEEKHUIS, *Pred.*
Eenige kennisgeving.

*** GRONINGEN, 15 September 1850. Heden beviel van eenen ZOON J. NIEBUIR, Echtgenoot van
B. KUITERT, B.ZOON,
Borstelmaker in de Heerstraat.

*** Heden beviel van een MEISJE A. M. EIKEMA, geliefde Echtgenoot van
A. EIKEMA.
UITHUIZEN, 16 September 1850.

*** WESTERLEE, 16 September 1850. Heden beviel van eene DOCHTER ANTJE TJAKKES KUIPER, geliefde Echtgenoot van
H. K. SCHRAGE.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eenen wélgeschapen ZOON G. ROMEIN, geliefde Echtgenoot van
A. STEENSMA,
Apotheker.
GRONINGEN, 18 September 1850.

*** Mijne geliefde Echtgenoot WUBBIENA HENDRIKA SCHOLTENS beviel heden van eenen ZOON.
RODERWOLDE, 18 September 1850.
M. SWIJGHUISEN REIGERSBERG.

*** Heden overleed, in den ouderdom van ruim vieren vijftig jaren, de WelEdelGestrenge Heer DAVID GEORGE WIJNDELS, in leven *Inspecteur van de Registratie en Domeinen en Plaatsvervangend Kantonregter in het Kanton Heerenveen.*
HEERENVEEN, 11 September 1850.
Eenige hennisgeving.

*** Heden ontsliep, op den leeftijd van ruim twee jaren, HENRI DANIEL, geliefd jongste Kindje van
Mr. **R. T. GUYOT.**
GRONINGEN, 18 September 1850.
Eenige hennisgeving.

Het **PROGRAMMA VAN DE PLEGTIGHEDEN EN FEESTEN**, welke zullen plaats hebben ter gelegenheid van de **OVERDRAGT** en **INWIJDING van het met krachtige hulp van de Provincie, door de Stad *Groningen* opgerigt AKADEMIEGEBOUW te *GRONINGEN***, welke Overdragt en Inwijding door *den Stedelijken Raad* is vastgesteld op *WOENSDAG den 25sten September* 1850, is te bekomen bij den Boekverkooper **J. OOMKENS, J.ZOON**, *en in alle Boekwinkels*, à 5 cents..

*** Door **J. B. WOLTERS**, aan de Groote Markt, Noordzijde, te *Groningen*, zal eerstdaags worden uitgegeven:
I. **Groningen's Vereenigingen en Inrigtingen tot Weldadigheid en Volksopvoeding** *kortelijk beschreven door* ***U. G. SCHILTHUIS, J.z.***
II. **CHRISTELIJKE REDEVOERINGEN** *van Dr.* ***W. E. CHANNING***. Uit het Engelsch door *Ds.* ***J. J. SWIERS.***

*** VOOR EEN PAAR WEKEN is door den Boekhandelaar **H. R. ROELFSEMA** uitgegeven eene

BESTELLINGLIJST OP EEN
GEDENKSCHRIFT
DER INWIJDING VAN HET NIEUWE
AKADEMIEGEBOUW
te ***GRONINGEN***, in September 1850,
DOOR
Dr. ***E. J. DIEST LORGION.***
Met eene plaat van het Nieuwe Akademiegebouw.

Het zal worden uitgegeven in gr. 8vo. formaat, op best velin drukpapier, en naar gissing ongeveer 10 vellen druks beslaan. De prijs zal nimmer hooger worden dan *f* **1,60.**

*** **J. H. VAN DE WEIJER, *Steendrukker***, heeft heden uitgegeven: eene groote **PLAAT** der **Nieuwgebouwde AKADEMIE**, à *f* 1,00.

*** Door **S. E. VAN NOOTEN**, te *Schoonhoven*, is uitgegeven en op heden verzonden:

De Mensch,
IN HET
LAATSTE TIJDPERK ZIJNS LEVENS.
Tafereelen uit de Leerschool der Ondervinding,
TOT BEVORDERING VAN
Godsvrucht en Levenswijsheid,
DOOR
T. VAN SPALL.
In gr. 8vo, met Vignet. Prijs *f* 2,50.

Vroeger werd door hem uitgegeven:
***T. VAN SPALL*, DE MENSCH, bij zijne intrede in de wereld;** of Geloof en Godsvrucht in beoefening gebragt, in een achttal oorspronkelijke Verhalen. Met Vignet, *f* 2,40.
———— **DE MENSCH in de wereld.** Tooneelen uit het Huwelijksleven, tot bevordering van waar Huiselijk geluk. Met Vignet, *f* 2,75
Deze drie Werken, uitmakende eene opvolgende reeks, staan tevens geheel op zich zelf, en zijn uitnemend geschikt als **BOEKGESCHENK** en voor ***LEESGEZELSCHAPPEN.***

*** **P. VAN ZWEEDEN**, te *Groningen*, zal binnen eenige dagen uitgeven een Werkje, getiteld:

Het voormalige en het tegenwoordige* AKADEMIEGEBOUW** te ***GRONINGEN, en derzelver PLEGTIGE INWIJDING op den 23—25sten Augustus 1614 en 25—28sten September 1850.

Met de afbeeldingen der beide Gebouwen.

De prijs is 50 Cents.

*** Door **S. E. VAN NOOTEN**, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

DE TWEEDE, HERZIENE EN VERMEERDERDE DRUK VAN DE

Scheikunde

van het onbewerktuigde en bewerktuigde Rijk bevattelijk voorgesteld en met eenvoudige Proeven opgehelderd.

Naar het Hoogd. van *Dr. J. A. STÖCKHARDT*, DOOR

J. W. GUNNING.

Met eene Voorrede van Prof. *G. J. MULDER.*

1ste tot 3de Aflev. Prijs bij Inteekening *f* 2.10.

In *zes* Aflev. is het Werk in dit jaar kompleet. De 4de Aflev. is ter perse. — *De Inteekeningprijs* van het kompl. Werk is *f* 4.20; buiten Inteekening *f* 4.50.

*** **H. BAHR**, te *Utrecht*, heeft uitgegeven en bij den Boekhandelaar **K. DE WAARD**, te *Groningen*, verkrijgbaar gesteld:

Iovivat-Marsch,

voor de Piano-Forte,

GECOMPONEERD, en OPGEDRAGEN aan het **STUDENTEN-KORPS** der ***UTRECHTSCHE AKADEMIE***, DOOR

J. G. A. BOSCH.

Prijs 50 Cents.

*** De Wedw. **W. J. BRUINING, Wz.**, te *Franeker*, geeft uit:

ACADEMIA GRONINGANA, dimidio seculo XIX°.

Commilitonibus, in solemne hujus anni festum, adumbravit *HERM. FRED. THEOD. FOCKENS*, Theol. Doct. *f* 1.40.

*** Heden is uitgegeven en bij de voornaamste Boekhandelaars, alsmede bij de Uitgevers, de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, verkrijgbaar gesteld:

GESCHIEDKUNDIGE AANTEEKENINGEN

OMTRENT HET

BELEG VAN GRONINGEN in 1594,

BENEVENS EEN

UITVOERIG PROGRAMMA

van den Gecostumeerden Optogt,

te houden binnen GRONINGEN, den 25sten September 1850,

VOORSTELLENDE:

den intogt van Prins MAURITS en Graaf WILLEM LODEWIJK VAN NASSAU, enz., binnen Groningen, den 24sten Julij 1594.

Met eene KAART van het BELEG.

Prijs *f* 1,00.

N.B. Aan de Koopers van genoemd Werkje zal binnen kort *gratis* worden afgeleverd: Een **VERKORT PROGRAMMA** met **OPGAVE DER PERSONEN**, door wie de respective Rollen zullen worden vervuld, benevens de **ROUTE**, waarlangs de Maskerade zal plaats hebben.

Extract.

Bij Vonnis der ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Groningen*, van den derden Augustus 1800 vijftig, behoorlijk geregistreerd, is het ***HUWELIJK***, voltrokken te *Groningen*, den zestienden September 1800 negenenveertig, tusschen **CORNELIUS HEKMAN** en **HINDERIKA VAN RIEL**, woonachtig te *Groningen*, ***ONTBONDEN*** verklaard.

Voor Extract conform:
L. B. LOHMAN,
Proc.

De BEKENDE en ONBEKENDE SCHULDEISCHERS, de BEVOORREGTE en de PAND of HYPOTHEEK hebbende daaronder begrepen, van **J. B. DURVILLE**, Timmerman en Aannemer te *Groningen*, thans in staat van FAILLISSEMENT worden hierbij opgeroepen, om te verschijnen op de **TWEEDE BIJEENKOMST**, ter VERIFICATIE der SCHULDVORDERINGEN, door den Edel Achtbaren Heer REGTER-COMMISSARIS bepaald op MAANDAG den 30sten September 1850, des voormiddags te half tien, in de GEHOORZAAL der ARRONDISSEMENTS REGTBANK te *Groningen*.

Mr. A. OUDEMAN,
Curator.

*** Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op VRIJDAG den 20sten September 1850, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mej. de Wedw. BULSING, in *den Doelen*, aan de Groote Markt, alhier, publiek te koop worden aangeboden:

Eene ruime **HEEREN BEHUIZING**, get. X no. 127 V, met grooten TUIN, staande en gelegen Zuidzijde aan het Zuiderdiep, te *Groningen*, te zamen groot 16 Roeden, 96 Ellen, wordende thans door den Heer P. WELLENBERGH in eigendom bewoond en gebruikt. Inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP** en te dien einde van heden af dagelijks bij den Eigenaar te bevragen. — Om te aanvaarden op den 1sten November e.k. — Te bezien drie dagen vóór en op den Verkoopdag, van 11 tot 2 uren, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, in tijds ten Kantore van genoemden Notaris te bekomen.

VOOR EN IN HET

Boelhuis in de Gelkingestraat,

zullen, op MAANDAG den 23sten September e.k., des namiddags te twee uur, publiek worden verkocht: **MEUBELAIRE en ANDERE GOEDEREN**, waaronder 2 MAHONIEHOUTEN LINNENKASTEN, 1 SECRETAIRE, 1 CHIFFONNIÈRE, 1 COMMODE; voorts **EIKENHOUTEN MEUBELEN**, TAFELS, STOELEN, eene groote TOONBANK, BEDDEGOEDEREN en LIJFSTOEBEHOOREN; **GOUD en ZILVER**, als: een GOUDEN HOROLOGIE met KETTING en twee afzonderlijke GOUDEN KETTINGS met SLEUTELS, eene ZWARE GOUDEN HALSKETTING, 3 MARMEREN SCHOORSTEENMANTELS, eene partij MARMEREN VLOEREN, een 6 octaafs FORTE PIANO, en pl. min. twintig **VLAGGEN**, en hetgeen meer te bezien zal zijn ZATURDAG namiddag van 2 tot 5 uren.

VAN BOLHUIS & BOSCH.

Binnen kort zal publiek, in perceelen of in massa, te koop worden aangeboden: een aangenaam **BUITEN- of ZOMERVERBLIJF**, gelegen aan den Stads Singel tusschen de Heere- en Oosterpoorten, beslaande eene oppervlakte van min of meer 60 N. Roeden Gronds of Tuin, en bestaande de gebouwen uit eene logeabele HEEREN WONING met de vereischte gerijfelijkheden voorzien, brillanten achtkantigen KOEPEL, waaronder dito dito WOONKELDER enz. enz.; voorts uit drie in den Tuin staande WOONKAMERS onder één Dak, uitkomende aan den Oosterweg, thans verhuurd, met nog eene TUINMANSWONING of KOEMELKERIJ met STALLING voor vier stuks Vee, mede aldaar; zijnde alles in den besten toestand van onderhoud, aan elkander gelegen en de Tuinen wél aangelegd en van FIJNE VRUCHTBOOMEN voorzien.

Inmiddels te bevragen bij den Eigenaar
Mr. U. W. F. VAN PANHUIJS.

De ondergeteekende verwittigt de belanghebbenden, dat de VERKOOP der **BEHUIZING en TUIN**, staande en gelegen aan de Buitenvenne te *Winschoten*, en kadastraal bekend sectie F no. 1173, vroeger no. 619, — aanvankelijk vastgesteld op den vijftwintigsten dezer, — tot **nadere aankondiging** wordt **UITGESTELD.**

WINSCHOTEN, 17 September 1850.

Mr. W. R. EMMEN,
Procureur.

Voor het Feest:

TWEE à DRIE **KAMERS *TE HUUR***, aan het Schuitendiep, tusschen de St.-Jans- en Poelepoortenbogen. Adres aan het BUREAU dezer COURANT.

TE HUUR:

Eene **BERGPLAATS**, gelegen in het midden der Stad. Te bevragen bij den Boekhandelaar K. DE WAARD.

Attentie.

Bij **BECKEL-ZANINO** zijn ontvangen: eene ruime sortering **effene en gewerkte *ZIJDEN STOFFEN* voor *DAMES KLEEDJES*;** voorts FICHUS, FOULARDS, VESTEN, OVERHEMDEN, CRAVATES en verdere **NIEUWIGHEDEN**, welke voor den tijd van **14 dagen** tot ***Fabrijksprijzen*** zullen worden uitverkocht.

Voorradig: eene nette sortering **GEKLEEDE** en andere **MUTSEN**; rekommandeert zich ten vriendelijkste.

P.S. Bij gelegenheid der **Feesten** eene ***VOORKAMER TE HUUR.***

Groote Markt, bij de Boteringestraat.

Gebr. LESTRADE & COMP.,

achter het Stadshuis te Groningen,

berigten het geëerde Publiek, dat zij een nieuw assortement **HEEREN** en **DAMES PARAPLUIES** naar den **laatsten smaak** hebben ontvangen; voorts **Repareren** en **Overtrekken** zij **PARAPLUIES** en **PARASOLS.** Men kan zich van eene prompte en civiele bediening verzekerd houden.

GROOTE SORTERING

HEEREN EN DAMES HOROLOGIEN,

JUWEELEN, GOUDEN- en ZILVEREN WERKEN, verschillende soorten SERVIEZEN, ENZ

De Ondergeteekende berigt door deze aan zijne geachte STAD- en LANDGENOOTEN, dat zijn MAGAZIJN **THANS buitengewoon in alle artikelen, tot zijn vak behoorende, IS VOORZIEN.** Zijne CILINDER-, ANKER- en ANDERE HOROLOGIEN zijn uit de beste Fabrijken, zoodat hij voor de SOLIDITEIT der WERKEN een JAAR GARANDEERT.

IZAÄK B. DE BEER,
Goud- en Zilversmid, O. Ebb. Str.,
tegenover de Groene Weeshuispoort.

Ondergeteekenden hebben de eer hunnen geëerde Stadgenooten te verwittigen, dat ten hunnen Huize in voorraad gereed staat **eene aanzienlijke partij BEST GEVULDE**

ILLUMINEERGLAZEN,

tot den billijksten prijs.

MULDER & KOCH,
Karolieweg.

R. Hartman,

in de Oude Ebbingestraat,

heeft ontvangen **eene fraaije sortering FRANSCHE en DUITSCHE NIEUWIGHEDEN**, welke ten zijnen HUIZE, als ook in zijne KRAAM, staande voor het **Instituut voor Doofstommen**, tot zeer lage Prijzen, verkrijgbaar zijn gesteld; bevelende hij zich minzaam aan in de gunst van zijne geëerde STAD- en LANDGENOOTEN.

Gedurende het FEEST

zijn **alle uren VERSCHE SAUCISE- en PALINGBROODJES** te bekomen bij
J. W. SMIT, aan den St.-Jans-boog.

A. J. Sormani,

Banketbakker in de Heerestraat,

zal bij gelegenheid van de **Inwijding van** [het] **Nieuwe Akademiegebouw**, en gedurende [de] **Kermisdagen** een **RUIM LOKAAL** in gereed[heid] hebben voor het **schenken** van **IJS, WIJ**[N,] **PUNCH** en alle andere **VERVERSCHINGE**[N,] en zal zorgen, dat er gedurende dien tijd **WAR**[ME] **PASTIJTJES** en **SAUCISEBROODJES** [in] voorraad zijn; beveelt zich vriendelijk aan.

DAGUERREOTYPE PORTRETTEN IN KLEURE[N]

aan Huis, Binnenskamers en zonder Zon

De Heer **GUYARD** heeft de eer, Heeren Liefhebb[ers] te berigten, dat hij slechts **korten tijd** in deze [stad] blijft vertoeven. Hij noodigt de personen, die hem met [hun] vertrouwen willen vereeren, uit, om van deze gelegenh[eid] gebruik te maken. Adres bij den Meubelmaker B. BO[R]HOLD, in de Poelestraat, waar zijne **PORTRETT**[EN] **te bezigtigen zijn.**

Bij den ondergeteekende is te beko[men] beste **WIJN**, direct van ***Bordea***[ux] aangevoerd, tegen **24 guldens** (**inbegrip** der **belasting**) het A[am] of 45 Fleesschen.

HK. MIEDENDORP.

BESTE BLAAUWE KASDRUIV[EN]

bij **J. VROOM, Kleine Rozenstra**[at.]

Bij den Vleeschhouwer **A. HOVING**, [in] de Oude Boteringestraat, zal op heden wor[den] geslagt: een extra puik vet en blank **ZO**[E]**TEMELKS KALF**, en vervolgens in[de] aanstaande week ook **puik best VLEESCH** te bekomen.

Heden is bij den Vleeschhouwer **SLUIT**[ER] in de Poelestraat geslagt: een **ZOE**[T]**MELKS KALF**, welks weerga zelden wo[rdt] gezien. Liefhebbers worden uitgenoodigd, zelve te komen zien.

Bij den Vleeschhouwer **G. BOUMAN**, [in] de Gelkingestraat, zal op heden morgen wor[den] geslagt: een buitengewoon puik blank **ZOE**[T]**MELKS KALF**, zonder weerga. He[ren] Liefhebbers worden uitgenoodigd, hetzelve te komen [zien.]

Bij de Wedw. **GOEDHUIS**, in de He[ere]straat, zal op MAANDAG den 23sten Septem[ber] worden geslagt: een extra puik vet en bl[ank] **ZOETEMELKS KALF**, zonder weerg[a.]

Onder meer andere beste KALVEREN, za[l] op ZATURDAG AVOND bij **J. GRO**[...] in de Oude Ebbingestraat, worden geslagt: [een] extra vet en zwaar **KALF.**

Bij den Vleeschhouwer **J. T. HAVING**[A,] aan Der-A, zal op HEDEN worden gesl[agt:] Een buitengewoon puik-vet en blank **ZOE**[T]**MELKS KALF**, en op MAANDAG [den] 23sten September eene puik-vette **JONGE KOE.** [Ver]zoekende gunst en rekommandatie.

In eene gevestigde Affaire ten pl[atte] lande vraagt men een **MEDEW**[ER]**KENDEN COMPAGNON**, [die] ter verdere uitbreiding, eenig KAPIT[AAL] te kunnen bijbrengen.

Alleen onderteekende en gefrankeerde Brieven, onder A Z, bij de DRUKKERS DEZER, zullen in aanme[rking] kunnen genomen worden.

De Wedw. C. J. MEKEL

te ***UITHUIZEN***, verlangt een **BOEKVERK**[OOPERS-] **BEDIENDE, met Kost en Inwon**[ing,] bij voorkeur iemand, die met de ***BOEKBINDE***[RIJ] bekend is. Men vervoege zich in persoon aldaar of adre[sseere] zich met franko Brieven.

*** Te **WINSCHOTEN** kwam bij de vorig[e] kiezing het volgende Versje uit de Stembus te voorschijn:

„Waarde bus! wat brengt ge voort?
Apen, Ezels, Beeren?
Neen, Mijnheer! 'k geef achtbre liên,
Verwers, Snijders, Heeren;
Die maar schrijven heeft geleerd
Kan Professor wezen;
Lid der Staten, PIET en GEERT,
Want zij kunnen lezen."

Den 17den dezer kwam uit de Stembus voort de vol[gende] **Echo van het versje „Apen, Ezel**[s,] **Beeren," enz.**

Heer Uil, is u de wiek geknot
Door Apen, Ezels, Beeren?
Of deden 't mooglijk d'achtbre liên
Die kwast en naald hanteeren?

Op weg welligt langs ezlenweg,
(De apenbrug der Heeren),
Op reis reeds naar Luilekkerland
Deed GEERT en PIET u keeren?

Hoe hard dit lot, — wees des getroost,
Men blijft in d'Uil vereeren
Een' stroom van lieve deftigheên
Door ligtheid bij veel veeren.

Als d'Ezel d'Uil tot staatslid kiest,
('t Is PIET en GEERTS begeeren),
Loert d'Uil voor zich naar 't muizennest,
Zal d'Ezel 't hooi mankeren.

Een nieuw Werk van *Ds.* C. E. VAN KOETSVELD

verschijnt heden bij **S. E. VAN NOOTEN**, te *Schoonhoven*, van de pers, onder den titel van:

GODSDIENSTIGE EN ZEDELIJKE NOVELLEN.

TWEEDE VERZAMELING.

330 Bladz., met een keurig Vignet in Staal. PRIJS *f* 3,25.

NB. Van den *Tweeden Druk* der **Eerste Verzameling** zijn mede nog Exempl. te bekomen, à *f* 3,25.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschap*[pen.]

SEPTEMBER 1850.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
8	770,34	770,00	769,66	12,0	14,5	11,2	0,77	0,55	0,80	N.O.t.N.	N.t.O.	N.N.W.	bewolkt	bewolkt.	helder
9	767,89	768,03	768,64	12,8	16,2	11,7	0,91	0,75	0,86	N.W.tW.	N.W.t.N.	N.W.t.N.	„	betrokken	„
10	769,57	769,65	769,70	13,5	16,7	12,0	0,84	0,69	0,89	N.N.W.	N.N.W.	N.N.W.	betrokken	„	„
11	770,57	770,26	770,50	13,4	16,8	11,3	0,85	0,59	0,85	N.t.W.	N.O.	N.N.O.	„	bewolkt	„
12	771,11	770,74	770,43	10,3	16,3	10,8	0,84	0,63	0,85	N.O.	„	„	helder	betrokken	weinig be[wolkt]
13	770,90	769,86	769,69	11,5	14,8	9,7	0,94	0,60	0,84	O.N.O.	O.N.O.	N.O.	weinig bewolkt	bewolkt	helder
14	768,00	768,56	768,85	11,0	16,7	10,8	0,88	0,68	0,90	N.O.	N.O.	N.N.O.	„	„	„

Te Groningen, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL

tot de Groninger Courant van den 20sten September 1850, *no.* 76.

GRIEKENLAND.

Uit Athene heeft men berigten nopens den moord op den Griekschen minister *Korphotakis*. Terwijl hij met zijne gemalin en den senateur *Antoniadis* van een togtje terugkeerde en uit het rijtuig steeg, werd hij door een' Maijnoot met eene pistool, waarop 6 kogels geladen waren, in het hoofd getroffen. Twee uren daarna gaf hij den geest. De moordenaar werd later met 2 zijner medgezellen, alle drie Maijnooten, tot de partij van *Mauromichali* behoorende, gevat; *Kossunakos*, een neef van laatstgenoemde, is ook gearresteerd.

ITALIË.

TURIN, 12 September.

Vele provinciale Staten hebben, in de eene provincie met algemeene stemmen, in anderen met eene groote meerderheid, den wensch uitgedrukt, dat men van regeringswege de geestelijke goederen mogt in beslag nemen.

— De *Opinione* van den 10den Sept. berigt, dat zijn nommer van den vorigen dag is in beslag genomen, en wil daarom, dat men toch de Kerk van den Staat scheide. Die beslagneming is geschied, omdat het publiek ministerie meende, „dat de godsdienst in een artikel van dat nommer werd beleedigd."

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, 12 September.

Bij hetgeen thans in Keurhessen plaats heeft, is men mede in Hessen Darmstadt niet zonder vrees wegens het gevaar, waarmede ook daar de constitutie bedreigd is. In deze vrees wordt men bevestigd door eene aldaar verschenen ordonnantie, waardoor het regt der vrije vereeniging merkelijk beperkt wordt. Men wil hierin slechts den voorlooper zien van andere ordonnantiën in dien zelfden geest, die voorbereid schijnen. Hierdoor wint het gevoelen veld, dat de verkrachting der grondwet in Keurhessen in verband staat met het algemeene voornemen, om de grondwettelijke vrijheden ook elders in Duitschland te besnoeijen en van lieverlede af te schaffen.

STUTTGART, 12 September.

Hier wordt, met de tweede vergadering van het Congres voor de binnenlandsche zending, tevens de derde bijeenkomst tot stichting van *het Duitsch-Evangelisch Kerkverbond* gehouden. Men weet dat de eerste der bijeenkomsten tot verbinding (niet vereeniging) der Evangelische kerkgenootschappen van Duitschland, te Wittemberg gehouden werd den 21sten, 22sten en 23sten Sept. 1848, en de tweede, in dezelfde stad den 11—15den Sept. 1849.

De derde bijeenkomst is eergisteren hier geopend. Er hadden zich 1220 Wurtembergers tot bijwoning daarvan aangemeld en 267 personen uit andere streken van Duitschland.

Met groote meerderheid nam de vergadering de volgende punten aan, als beginsels van het kerkverbond: 1) Het verbond tracht alle Evangelische kerkgenootschappen te omvatten, welke, op den grondslag der kerkhervorming, innige onderlinge verbinding zoeken, en elkander als evenbevoegde leden der Evangelische Kerk erkennen, derhalve de Luthersche, de Hervormde en de Unieërde Kerk; — 2) Het bezwaar tegen het Verbond, dat het aan de scheiding voedsel geeft en de Unie losmaakt, is ongegrond; — 3) Ongegrond is ook het verwijt, dat het Verbond eene onechte, voorbarige Unie bevordert; — 4) Het verbond bedoelt allezins eene vereeniging: het wil eene broederlijke verbindtenis, welke den verbondenen geene andere verpligtingen dan trouw en liefde oplegt; — 5) Elk gedeelte der bondgenooten moet de overige beschermen, geen derzelve een ander aanvallen.

KASSEL, 14 September.

Het blijkt thans nader dat de keurvorst van Hessen met twee zijner ministers, *Baumbach* en *Haynau*, het eerst naar Hannover gevlugt is. Aldaar hebben zij op den spoorweg naar Keulen plaats genomen en zijn tot het station Langenfeld medegereisd. *Hassenpflug* ging met extrapost naar Rheda. Aldaar ging hij op den spoorweg, vanvankelijk met het plan om insgelijks tot Langenfeld mede te rijden en daar zijnen vorst te wachten. Al spoedig echter werd hij door medereizigers erkend, die op elk station ruchtbaar maakten, wie zich op den trein bevond en spoedig waren smaadredenen van de aldaar zich bevindende volksmenigte zijn deel. Te Dusseldorp liep hij zelfs een oogenblik gevaar van in hechtenis genomen te worden, ten gevolge van het tegen hem door eene Pruissische regtbank vroeger gevelde vonnis wegens vervalsching, zoodat hij het raadzaam oordeelde niet tot Langenfeld door te sporen, maar met extrapost van Dusseldorp derwaarts te vertrekken. Van daar ging hij met zijnen vorst en ambtgenooten, eveneens met extrapost, verder naar Frankfort.

's Ochtends na het vertrek van den keurvorst is te Kassel eene proclamatie van den eersten burgemeester afgekondigd, inhoudende, „dat de bezorgdheid, die door het onverwacht vertrek van den vorst en de ministers was ontstaan, weggenomen is door conferentiën, die tusschen de militaire en de burgerlijke overheid hebben plaats gehad."

De staat van zaken is hier overigens nog weinig veranderd. Het permanente comité uit de Standen heeft thans ook tegen den opperbevelhebber *Bauer* bij het opperste geregtshof eene aanklagte wegens constitutie-schennis ingeleverd. Overigens heerscht voortdurend eene voorbeeldige rust door het geheele land.

(De vlugt van den Hessischen Keurvorst heeft overal een' zeer diepen indruk gemaakt. De meeste bladen zien in dat plotseling vertrek, waartoe volstrekt geene dadelijke aanleiding bestond, slechts de voortzetting van het *provocatie*-stelsel, door het ministerie aangenomen. Indien eene andere bevolking, bij afwezigheid der regering, voorloopig een ander bestuur had ingesteld of tot andere revolutionaire maatregelen was overgehaald, zou de Keurvorst, daarop steunende, met reden vreemde hulp kunnen inroepen en als door het euregt door het regt gedekt.

De gebeurtenissen hebben nogtans die verwachting bedrogen.)

KEULEN, 15 September.

Den 11den dezer heeft alhier voor de eerste maal een aantal kapitalisten zich vereenigd, om het plan eener stoomsleepdienst tusschen Antwerpen en Keulen over Dordrecht, welke eerstdaags in werking zal komen, vast te stellen. Men wil, schijnt het, geen tijd verliezen, om van het door Nederland aangenomen liberale handelstelsel partij te trekken.

— Uit de provincie Posen zal dezer dagen aan de Koningin *Victoria* een eigenaardig geschenk worden gezonden. Het is het vlies van een' ram van bijzondere schoonheid, hetwelk de **graaf van Lipski**, bekend wegens zijne schapenfokkerij, der Koningin aanbiedt als blijk zijner erkentelijkheid voor de bescherming aan de uitgeweken Polen verleend. Op het glazen deksel der doos staat in vier talen de genealogie geschreven van den ram *Consul I*, wiens vlies daarin besloten is.

SLEESWIJK-HOLSTEIN.

Men schrijft uit Altona: De vijandelijke legers zijn tot rust gekomen, zonder dat een beslissende veldslag heeft plaats gehad. Het schijnt dat de Denen daartoe nog niet genegen zijn. Na de gevechten van den 11den en 12den September hebben beide legers hunne vorige stelling hernomen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 16 September.

De tijdingen uit Rio-Janeiro van het laatst van Julij, houden in, dat de minister van buitenl. zaken aan de Kamer van Afgevaardigden een belangrijk rapport heeft ingediend over den slavenhandel. Hij noodigde daarin de Kamer uit om te onderzoeken of, nu eene mogendheid als Engeland besloten had den slavenhandel te weren en de andere natiën tot dat besluit toegetreden waren, Brazilië en Cuba alleen dien handel konden voortzetten; met bijvoeging, dat hij zulks onmogelijk achtte. De Kamer schijnt de verklaring des ministers met goedkeuring ontvangen te hebben.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 September.

De rust, welke Frankrijk zich belooft bij de prorogatie der Wetg. Vergadering, zal het die thans genieten? Ziedaar eene vraag, welke door velen wordt gedaan en teregt. Immers de reizen van den President en de demonstratiën, welke dezelve hebben gekenmerkt; de beraadslagingen der algemeene raden en de geuite wenschen naar eene herziening van de constitutie; de bedevaart naar Wiesbaden, zijn evenveel oorzaken van de onzekerheid, welke in de gemoederen heeft geheerscht en van de verschillende bewegingen, welke daaraan hier ontstaan te danken hadden. Dit is het eerste tijdperk der parlementaire vacantiën; hoe zal het tweede zijn? Twee maanden nog, alvorens de vergadering weder bijeenkomen zal.

Aan de eene zijde worden pogingen aangewend, om eene vereeniging van de beide takken der Bourbons tot stand te brengen. Heden werd zelfs algemeen verzekerd, dat men er in geslaagd was. Aan de andere zijde vereenigen zich de vrienden van den President der republiek, om eene verlenging van den tijd zijns bestuurs voor te bereiden; terwijl eindelijk het wachtwoord der republikeinen is: „Geen President meer." Hieromtrent zijn de *Presse*, de *Siècle* en de *National* het reeds eens. Om tot eene dezer drie oplossingen van de thans zwevende kwestie te geraken, behoort de constitutie herzien te worden, en indien de gemoederen, dank zij de thans heerschende rust, er toe gebragt konden worden, om als gemeenschappelijk beginsel aan het vraagstuk der herziening hunne goedkeuring te hechten, dan zoude een der groote gevaren, welke Frankrijk dreigen, vermeden zijn.

— Langzamerhand nadert het tijdstip, waarop eene nieuwe orde van zaken, betreffende de openbare drukpers, zal worden ingevoerd. Binnen vier dagen zullen namelijk al de dagblad-vertoogen door de schrijvers moeten worden *onderteekend*. De onderscheidene dagbladen zullen alsdan duizenden namen bevatten, die dagelijks zullen worden herhaald, doch, volgens een Napoleontisch dagblad, niets zullen uitwerken, vermits er altijd *één verantwoordelijke* redacteur blijft en de andere namen in de zaak zelve geene verandering zullen maken. Het is mitsdien niet te vooronderstellen, dat de wijze, waarop de strijd door de organen der staatkundige partijen wordt gevoerd, eenige verandering zal ondergaan.

— Men leest in het Regeringsblad: „De inspecteur-generaal der veeärtsen-scholen is terug van zijne rondreize tot onderzoek der uitwerkselen der longziekte onder het rundvee. De besmettende aard derzelve schijnt bijna uitgemaakt te zijn. Zoo de nasporingen der bij het ministerie van binn. zaken ingestelde commissie geen zeker geneesmiddel opleveren, en zoo de besmettelijkheid der ziekte stellig blijkt, zal moeten onderzocht worden, of in Frankrijk niet de in Duitschland met goed gevolg toegepaste handelwijze moet gevolgd worden, bestaande in afmaking van het besmette vee tegen schadevergoeding, en afsluiting van het besmette oord."

— Naar men verzekert, wordt er thans tusschen de Fransche en Engelsche regeringen ernstig onderhandeld over het verblijf der Fransche uitgeweken democraten in Londen. Dezelve begint men zich in Engeland ernstig ongerust te maken over het verblijf aldaar van personen, waarvan de maatschappij zoo veel te duchten heeft. Lord *Normanby* heeft dagelijks met de bewindslieden alhier langdurige conferentiën.

De laatstgenoemde staatsman zal den 17den September een groot feest geven ter eere van den Nepaulschen gezant, die zich nog steeds hier bevindt en zeer de algemeene aandacht trekt. Onlangs heeft die gezant de voorstelling bijgewoond in de groote Opera. Bij die gelegenheid is een ballet opgevoerd, in 't welk de bekende danseres *Cerito* hare bekwaamheid heeft getoond. De gezant is opgetogen geweest van verrukking; en heeft nog gedurende de voorstelling de danseres gouden armbanden aangeboden, waarmede zij onverwijld ten tooneele is verschenen; alles tot groote vreugde van het verzamelde publiek, 't welk de danseres en den gezant luide heeft toegejuicht.

— Het *Napoléontische* Genootschap *de tiende December* doet in alle voorsteden van Parijs eene petitie ter onderteekening rondgaan, waarin gevraagd wordt 1) herziening der constitutie; 2) het tienjarig voorzitterschap van *Louis Napoleon*; 3) een jaarlijksch inkomen voor hem van zes millioen francs; 4) de Tuilleriën als woonplaats voor den President.

— Men schrijft uit Boulogne, dat een visscher aldaar meester werd van een groot gedeelte van den telegrafischen draad, die de onderzeesche gemeenschap tusschen Frankrijk en Engeland daarstelde. Hij vraagt 60 francs vergoeding voor de schade, door den draad aan zijne netten toegebragt! [?]

— Eergisteren morgen ontstond te Havre eene soort van opschudding bij het spoorwegstation, ter gelegenheid van het vertrek van den trein van 11 uur. Het gerucht was in omloop gekomen, dat generaal *Haynau* in een' der wagens plaats had genomen om zich naar Parijs te begeven. Aller blikken waren op een bejaard man gevestigd, met eene militaire houding, eenigzins gezet en wiens sterk sprekend gelaat van „ontzaggelijke zwarte knevels" voorzien was. Algemeen riep men: „dat is *Haynau*, de Oostenrijksche slagter, die vrouwen geeselt!" Gelukkiglijk was er iemand aanwezig, die de menigte kon inlichten over den persoon, die aldus de aandacht trok, het was de Mexicaansche generaal *Cruz*, die zich sedert eenige dagen te Havre bevond. Door deze gelukkige omstandigheid ontkwam hij aan een groot gevaar.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 17 September.

Bij besluit van den 13den Sept., heeft Z. M. bepaald, dat op den 27sten October aanst. buiten koers gesteld zullen zijn de stukken van 10 en 5 centen, naar de wet van den 28sten Sept. 1816 geslagen. — Van Maandag den 7den, tot en met Zaturdag den 26sten October, alsmede nog op den 28sten en 29sten October, zal gelegenheid tot inwisseling van die stukken gegeven worden. Tot de inwisseling zullen gebruikt worden zilveren munten, bij voorkeur (nieuwe) stukken van 10 en 5 cents, en voor zoo veel noodig, ook andere zilveren pasmunt en standpenningen. Behalve bij de Nederl. Bank, zal de inwisseling plaats hebben bij de arrond.-betaalmeesters.

— Hoogst waarschijnlijk zal met het toekomende voorjaar de Gothische zaal in de residentie weder voor het publiek geopend worden. De zaal hangt weder tamelijk vol en wel met de schoonste stukken van oude meesters, die de koninklijke familie heeft opgehouden, opdat zij niet onder de waarde zouden verkocht worden. Verder hangen de overige zalen ook meest geheel weder vol met oude en enkele van de schoonste nieuwe meesters; zooals de drie koningen van *Ary Scheffer*, schilderijen van *Gudin*, *Koekkoek*, enz. De graaf *van Bylandt* bewoont thans het oude paleis van *Willem II*, waarbij de Gothische zaal behoort. (*Z. B*)

— Het rijks oorlogsstoomschip *Suriname*, thans te Hellevoetsluis liggende, zal den 1sten Oct. e.k. de reis naar O. Indië aanvaarden, ten einde den nieuw benoemden Gouverneur-generaal derwaarts over te brengen.

— Z. exc. de minister van financiën heeft, bij resolutie van den 6den Sept. j.l., aan de ambtenaren, de vereischte voorschriften gegeven betrekkelijk het opmaken van de staten der statistiek, ten gevolge der wetten van den 8sten Aug. 1850, nopens de scheepvaart.

AMSTERDAM, 16 September.

Heden te 10 uur had de opening plaats in het gebouw *Felix Meritis* van het tweede Letterkundig Congres, waaraan, naar onze gissing, door ruim tweehonderd uitstekende mannen zoo uit Noord- als uit Zuid-Nederland wordt deelgenomen. Op voordragt van de commissie tot regeling van het voorloopig Congres, is het bureau zamengesteld uit den heer prof. *J. David*, president; de heeren mr. *Vreede* van Utrecht en dr. *Snellaert* van Gent, vice-presidenten; *Prudens van Duyse* en do. *N. Beets* van Heemstede, secretarissen.

De edel achtb. heer burgemeester dezer stad, door den president der voorloopige commissie binnengeleid, heette de leden in korte en hartelijke bewoordingen welkom binnen Amsterdam, betuigde de belangstelling der stad in het schoone doel dat zich het Congres met zijne werkzaamheden voorstelde, en uitte den wensch dat deze bijeenkomst te Amsterdam even weldadig mogt werken, als die van het vorige jaar, te Gent gehouden. Na dezen eersten welkomstgroet, begaven zich de leden naar de groote zaal der maatschappij, tot het houden der vergaderingen ingerigt.

De hoogleeraar *A. des Amorie van der Hoeven*, president der voorloopige commissie, betrad het eerst het spreekgestoelte, om de redenen, die tot het houden van dit Congres geleid hebben, kortelijk uiteen te zetten.

Dr. *F. A. Snellaert* was de eerste der ingeschreven sprekers. Met korte, maar krachtige trekken schetste hij ons hoe de Hollanders en Vlamingen, van de vroegste tijden af, een werkdadig aandeel hadden genomen in het ontwikkelen van Vaderlandschen zin en letterkunde, wederzijds in Zuid- en Noord-Nederland. Luide en algemeene bijval volgde op deze redevoering.

Prof. mr. *Martinus des Amorie van der Hoeven* o. a. behandelde daarop de vraag: „of er gegronde hoop bestaat, dat Nederland zijn' voormaligen roem in de beoefening der wetenschappen herwinnen zal?"

Van den 17den. De heden gehouden zitting van het Tweede Nederl. Letterkundig Congres was geheel besteed aan de behandeling van het belangrijke vraagstuk over de ... Onder anderen hield heden de heer dr. *L. A. te Winkel* eene voordragt: over het belang van de kennis der Idiotismen onzer taal en hetgeen aan die kennis nog ontbreekt. Hierin aangetoond werd, wat reeds voor de kennis van de dialecten onzer taal gedaan was en hoeveel er nog gedaan moest worden, alsmede hoe belangrijk deze kennis te achten is. Hierna ontstaan uitvoerige discussiën.

ROTTERDAM, 16 September.

Den 14den September werd alhier eene algemeene vergadering gehouden van het *Bataafsch Genootschap der Proefondervindelijke Wijsbegeerte*, in welke, behalve de leden binnen deze stad woonachtig, een aanzienlijk getal leden van elders was opgekomen. Bij het genootschap is o. a. benoemd tot lid de heer *G. H. Amshoff*, te Assen. De gouden medaille des genootschaps is toegewezen aan den heer dr. *F. W. C. Krecke*, te Utrecht, als schrijver van eene ter laatste algemeene vergadering voorwaardelijk bekroonde verhandeling over een' bruikbaren lichtmeter.

VOLLENHOVE, 15 September.

De afsluitingswerken van het Zwolsche Diep, nabij Genemuiden, naauwelijks op den 8sten dezer maand gereed zijnde, bleken al spoedig niet aan het oogmerk en doel te hebben beantwoord, hetwelk de maatschappij zich hiermede had voorgesteld, daar de afsluitingsketen door een vaartuig op drie plaatsen is gebroken, hetwelk, naar men zegt, aan het gebezigde staafijzer ligt. Is dit waar, dan is het onverantwoordelijk.

Met gespannen verwachting ziet men de maatregelen te gemoet, welke er andermaal door de maatschappij zullen worden in het werk gesteld, ten einde zich van de rigtige opbrengst van den tol te verzekeren.

ASSEN, 17 September.

Den 12den dezer is bij het Prov. Geregtshof alhier onder anderen behandeld de zaak in appel van *Jan Harms Koekoek*, oud 12 jaren, wonende te Vriescheloo, gemeente Bellingwolde, beschuldigd van een jongen van gelijke jaren te hebben geslagen; hij was door de regtbank te Winschoten vrijgesproken, doch door het hof te Groningen veroordeeld; op zijn beroep in cassatie, werd deze zaak naar het hof van Drenthe verwezen, — en is hij door hetzelve vrijgesproken.

KOEVORDEN, 15 September.

Gepasseerde Maandag en Dingsdag, den 9den en 10den dezer, is de zaak tegen *Geertruida Luin*, geboren te Emlenkamp, koningrijk Hannover, beschuldigd van poging van vergiftiging op de huisvrouw van *W. C.* te Echteler, koningrijk Hannover, te Osnabrück voor de regtbank der gezworenen behandeld. Den eersten dag werden de vijf getuigen in deze zaak gehoord. Den tweeden werden de debatten door het openbaar ministerie en haren verdediger gevoerd. De beklaagde beschuldigde *W. C.*, van met haar in ontucht te hebben geleefd, haar te hebben beloofd na den dood zijner gade met haar te zullen trouwen, zijne goederen te willen verkoopen en gezamenlijk naar Noord-Amerika te zullen vertrekken; — dat hij haar had aangezet, den naam gebruikende van den predikant van Schoonebeek, om rattenkruid te halen, — en dat hij hiermede *in persoon* zijne vrouw wilde vergeven; — zij ontkende evenwel de kraanoog in het kopje te hebben gedaan. Met een' landdragonder later alleen gelaten, bekende zij tegen dezen alles, en ook later ten aanhoore der gezworenen. Op den tweeden dag werd *W. C.* uit gebrek aan bewijs vrijgesproken, doch *Geertruida Luin* veroordeeld tot 3 jaren tuchthuisstraf. (*Dr. Ct.*)

GRONINGEN, 19 September.

Bij besluit van den 10den dezer heeft Z. M. tot lid van het collegie van Curatoren der Hoogeschool alhier, benoemd den heer mr. B. Wichers, pre-ident van het prov. geregtshof.

— Den 16den dezer is aan onze Hoogeschool bevorderd tot doctor in de Regten de heer J. L. Schotborgh Simon, van Curaçao, na het verdedigen van eenige Quaestiones *Juris Inaugurales*.

— Men verneemt, dat in deze provincie met den 1sten Sept. l.l. gevestigd zijn de navolgende post- en hulpkantoren:

Postkantoren, te Appingedam, Delfzijl, Groningen, Hoogezand, Onderdendam, Veendam en Winschoten.

Hulpkantoren, te Beerta, Grootegast, Grijpskerk, Haren, de Leek, Marum, Nieuwe Schans, Noordbroek, Nieuwe Pekela, Oude Pekela, Sappemeer, Scheemda, Slochteren, Stadskanaal, Uithuizen, Ulrum, Wildervank, Zuidbroek en Zuidhorn.

— Wij vernemen met zekerheid, dat alhier op aanstaanden Zondag middag te 5 uur per schuit zal arriveren het korps hoornblazers van het 4de bataljon infanterie, in garnizoen te Leeuwarden, bestemd om de feesten ter inwijding van het akademiegebouw mede op te luisteren. Reeds op Maandag avond zal bij fakkellicht eene serenade worden gebragt, onder anderen aan den heer commissaris des Konings, den generaal-majoor Goertz, den kolonel van het 3de regement infanterie en aan den heer burgemeester dezer stad.

— Wij vernemen, dat ter herinnering voor de feestvierenden in de aanstaande week, alhier o. a. ter perse is een Vlugschrift, getiteld: *Het voormalige en het tegenwoordige Akademiegebouw te Groningen, en derzelver plegtige Inwijding op den 23—25sten Augustus 1614 en den 25—28sten September 1850. Met de Afbeeldingen van beide Gebouwen.* — Gaarne vestigen wij de aandacht op dit werkje, dat goed uitgevoerd en voor geringen prijs, reeds over eenige dagen zal worden uitgegeven. Het komt ons zeer juist gedacht voor, daarin ook het voormalige gebouw en zijne inwijding in herinnering te brengen. (Zie de Advertentie.)

— Wij vernemen met genoegen, dat onze talentvolle Stads-musikus en Kapelmeester, de heer A. de Cornillon, tot opluistering van de aanstaande feesten, een' Feestmarsch voor het muzijkkorps der D.D. schutterij dezer stad heeft gecomponeerd, welke voor 't eerst zal worden uitgevoerd op den avond van e.k. Dingsdag, bij gelegenheid van de Serenade, die alsdan door de tegenwoordige studenten dezer Hoogeschool, in het lokaal der *Harmonie*, zal worden gebragt aan de op dat uur aldaar bijeenkomende Oud-Studenten. — Deze Feestmarsch, opgedragen aan de Heeren Studenten der Groninger Hoogeschool, is dan ook reeds vóór 14 dagen door den heer de Cornillon aan het dirigerende ligchaam der studenten in handschrift overgegeven.

Ook vernemen wij met belangstelling, dat een ander van onze Stadsmusici, de bekwame heer G. Bosse, mede een' Feestmarsch voor gemeld muzijkkorps heeft vervaardigd, en welke compositie na de feesten door den componist zal worden uitgegeven voor Piano, à 4-mains.

— Eene bijzonderheid kan het worden genoemd, dat het kalf, 't welk op morgen bij den vleeschhouwer Sluiter in de Poelestraat zal worden geslagt (zie de advertentie), de opmerkelijke zwaarte heeft van 544 halve Ned. ponden. Hetzelve is afkomstig van L. J. Sterrenberg, bij Noordbroek, en is thans bijna zes maanden oud.

— Naar men ons berigt, had er op Zondag den 15den dezer des voormiddags te half tien, te *Appingedam* een droevig ongeluk plaats. Een twaalfjarig meisje, dochter van den Joodschen leeraar te dier plaatse, had het ongeluk, terwijl zij bezig was om een' emmer water uit het diep te halen, voorover in hetzelve te storten. Daar geen van de toegeschotene omstanders kon of durfde helpen, zoo verliep er eenige tijd eer iemand anders het meisje uit het water haalde, doch te laat. Zij was reeds dood.

— Zaturdag den 14den laatstleden, is door de Christelijk-Afgescheidene gemeente te *Aduard*, in het gemeentehuis aldaar, aanbesteed: *Het bouwen van eene nieuwe kerk, met bijlevering van de noodige materialen*; welk werk is aangenomen door den timmerman Hendrik Vos, wonende op den Horn, onder Hoogkerk, voor de som van *f* 2560.

— Zaturdag laatstleden had te *Holwerd* eene harddraverij plaats om eene fraaije zilveren tafel tabaksdoos met een dito komfoor; — veertien paarden namen daaraan deel en de prijs werd behaald door het zwart bles merriepaard van den heer Witteveen, grietman te Metzlawier, bereden door den pikeur Andries de Jong, insgelijks aldaar woonachtig.

— Dingsdag den 17den dezer heeft te *Bergummerdam* de aangekondigde harddraverij plaats gehad; de prijs, zijnde een fraai gouden horologie, is behaald door het zwart merriepaard van den heer Wassenaar, wonende op de Bildt, in Vriesland, door den eigenaar bereden; terwijl de premie, zijnde eene zilveren tabaksdoos, ten deel is gevallen aan het zwart merriepaard van den heer Gaarkeuken, van Dragten, insgelijks door den eigenaar bereden; 15 paarden namen aan dezen wedloop deel.

— Dezer dagen is aan den voerman R. Roelfsema, wonende te *Assen*, concessie verleend tot het aanleggen van eene postwagendienst voor passagiers en goederen tusschen Assen en Veendam, v. v., welke dienst van Assen zal vertrekken ... en van de ...

Vermoedelijk zal met deze dienst weldra een aanvang worden gemaakt. (*Pr. Gr. Ct.*)

— Men deelt ons het volgende mede: „De *Ned. Stoompost*, die het ontwerp eener nieuwe organisatie van het wapen der infanterie heeft medegedeeld (zie het laatste nommer der *Groninger Courant*), is verkeerd onderrigt, wanneer hij zegt dat „het kleeding- of reservefonds der onderofficieren, dat thans met dat der manschappen gelijk staat, *zal* verhoogd worden," want die verhooging *zal niet*, maar heeft *alreeds plaats gehad*, van af den 1sten Januarij dezes jaars. Men heeft de onderofficieren met 3 cents daags verhoogd, zoodat die thans bij de infanterie 12 cents, en de manschappen 9 cents daags voor toelage op het kleeding- en reparatiefonds genieten.

Wij achten het niet ondienstig te berigten, dat, ofschoon er op Vrijdag den 27sten dezer, 's morgens te 9 uur, eene buitengewone publieke les in het Instituut voor Doofstommen zal gehouden worden, vooral bestemd voor hen, die alsdan Groningen ter bijwoning der feesten zullen komen bezoeken, — nogtans op Woensdag morgen bevorens, te 11 uur, de gewone openbare les voor leden van het Instituut, studenten, officieren en vreemdelingen met hunne dames zal plaats hebben, even als zulks het geheele jaar door aan die menschlievende inrigting geschiedt.

Als bijdrage omtrent het besluit over het *Staats-examen* meldt de *Nederlander*, dat aan eene onzer Akademiën als student is ingeschreven iemand die in *alle* vakken het getuigenis „*male*" gehad heeft.

Sedert de maand Julij des vorigen jaars tot den 1sten Julij dezes jaars, zijn in de provincie Overijssel gevallen van longziekte onder het rundvee voorgekomen in nagemelde gemeenten, en zijn daaraan de daarnevens gestelde stuks runderen gestorven:

Zwolle 2; Kampen 393; Hasselt 40; Genemuiden 21; Staphorst 52; IJsselmuiden 10; Zwollerkerspel 155; Dalfsen 16; Ambt Vollenhove 51; Raalte 14; Grafhorst 3; Markelo 1; Wijhe 3; — te zamen 761 stuks.

Thans zijn de benoemde afgevaardigden bekend, die uit en door de Groote Kerkraden der Nederl. Israëlietische gemeenten naar 's Gravenhage zullen worden gezonden, om aldaar de algemeene vergadering bij te wonen, waarop over een algemeen reglement voor het Israëlitisch Kerkgenootschap zal worden gehandeld. Het zijn de heeren: mr. A. C. Cosman en mr. S. E. Nijkerk, van Amsterdam; — T. Polak Daniels en mr. A. de Pinto, van 's Gravenhage (de laatste van de Ned. Port. Israëlitische gemeente aldaar); — J. Hartogensis, van 's Hertogenbosch; — J. B. Drielsma, van Leeuwarden; — J. A. Philipson, van Zwolle; — dr. L Ali Cohen, van Groningen; — B. E. Herschel, van Amersfoort; — S. Bloemendaal, van Maastricht; — D. M. Ezechiels, van Rotterdam, en V. van Lissa, van Middelburg. — De verkiezingen van de overige 13 leden, die over het geheele land regtstreeks door de contribuërende Israëlieten geschieden zullen, hebben reeds in vele gemeenten plaats gehad, of zullen achtervolgens worden gehouden.

De *Staats-Courant* berigt het volgende uit *Koningsbergen* dd. den 6den Sept.: „De oogst in Oost- en West-Pruissen en in Litbauen is over 't algemeen niet zoo rijk, maar van eene veel betere hoedanigheid, dan in 1849. In handel en scheepvaart ging in de laatste vijf maanden veel om; vooral was het verkeer met Engeland en Nederland zeer levendig. De scheepsvrachten zijn gestegen."

LAATSTE BERIGTEN.

Amsterdam, 18 September. Wij ontvangen per telegraaf over Triest, van gisteren, het berigt, dat de nieuwe Portugesche gouverneur van Macao den 7den Julij reeds weder is overleden, waardoor de onderhandelingen tusschen de Portugesche en Chinesche gouvernementen waren gestremd. De Engelsche stoomboot was van Peking te Honkong teruggekomen, nadat de derwaarts gebragte depêches aan den Keizer waren ter hand gesteld. Onder de Engelsche troepen heerschte veel ziekte. Zoowel te Hongkong als te Canton was men druk bezig met het beramen van maatregelen betrekkelijk de in 1851 te Londen te houden tentoonstelling. De zending van eene Noord-Amerikaansche deputatie naar het hof van Siam had haar doel niet bereikt. (*H. B.*)

— Heden oochtend had de derde zitting van het tweede Nederlandsch letterkundig congres plaats, en werden de werkzaamheden voortgezet en ten einde gebragt.

De heer *Delecourt*, van Brussel, deed o. a. uitvoerig verslag ter zake van de regeling der belangen van den Noord- en Zuid-Nederlandschen boekhandel, welke spreker gevolgd werd door den heer dr. *Nijhoff*, te Arnhem, die met betrekking tot dezelfde zaak deed uitkomen de verdiensten der vereeniging tot bevordering des boekhandels hier te lande, en ten slotte het voorstel deed, dat het congres den wensch uitte, dat ook in België eene vereeniging in gelijken geest tot stand kwame.

De laatste Buitenlandsche tijdingen van eenig belang bepalen zich voornamelijk tot de volgende:

Kassel, 16 Sept. Het aanzoek, om de ministers in staat van beschuldiging te stellen, is bij het opperste hof van appèl nog niet beslist. De luit.-generaal Bauer fungeert nog als opperbevelhebber. Hier heerscht volmaakte rust.

Frankfort, 16 September. De Keurvorst van Hessen bevindt zich sedert gisteren avond weder te Frankfort. Zijne ministers, de heeren *v. Baumbach* en *Haynau*, zijn insgelijks hier. Zij begaven zich heden voormiddag naar den Oostenrijkschen bonds-president, graaf *v. Thun*, met wien zij eene langdurende conferentie hadden. Het gerucht van hunne aanstaande aftreding houdt stand en men verzekert bij voortduring, dat de Keurvorst heeft besloten afstand te doen van den troon. Ook de heer *Hassenpflug* is in den afgeloopen nacht te Frankfort gearriveerd. Het gisteren zelfs in goed onderrigte kringen verspreidde gerucht, dat hij reeds zijne demissie van den Keurvorst had ontvangen, is ongegrond bevonden; intusschen kan zijn ontslag onmogelijk achterwege blijven.

Keulen, 15 September. Van het Noorden geene nadere berigten dan de bevestiging van den terugtogt der Sleeswijk-Holsteiners naar hunne vroegere stelling. Han verlies wordt daarbij op 130 man aangegeven. Bovendien waren 5 officieren gevangen. 32 Deensche gevangenen waren naar Glückstadt vervoerd.

Londen, 16 September. De gewigtigste gebeurtenis van deze week en welligt van dit jaar, is het vertrek van het eerste schip met landverhuizers van de zoogenoemde *Canterbury-Instelling*. Meer dan zeshonderd personen, en daaronder zonen van Pairs, leden van de aanzienlijkste geslachten des lands, lieden van allerlei beroepen en bedrijven, geestelijken, advokaten, kooplieden, handwerkslieden en landbouwers verlieten op vier fraaije schepen voor altijd het vaderland.

Maar deze afdeeling is nog maar de voorhoede van een veel grooter aantal aanzienlijke, rijke en welgestelde huisgezinnen, die in de nieuwste wereld, op Nieuw-Zeeland, het oude en, naar vele Britten oordeelen, verouderde Engeland op nieuw hopen op te bouwen.

Nog nimmer is sedert den tijd toen de Grieken hunne overtollige jongelingschap met de oude Goden en gewoonten naar de kusten der Barbaren inscheepten, eene zoo stelselmatige proeve van Kolonisatie, als de onderhavige, gedaan.

Parijs, 16 September. De stad blijft zeer rustig en levert een treffend contrast met de politieke beweging, die in de dagbladen heerscht, ter zake van Frankrijks staatkundige toekomst.

— Dezer dagen namen eenige Belgische natuurkundigen op de hoogten van Belleville, met vliegers, waaraan eene gemagnetiseerde ijzeren punt bevestigd was, eenige meteorologische proeven, toen plotseling een hunner, die zich niet genoegzaam geïsoleerd had, door eene electrischen stroom getroffen, bewusteloos nederzonk. Door de spoedig aangebragte hulp werd hij in het leven teruggeroepen, doch zijn regterarm is verlamd en hij zal dien welligt nimmer weder kunnen gebruiken.

— Een huurkoetsier vond dezer dagen in zijn wagen eene portefeuille met 43,000 francs aan biljetten, een kredietbrief van 4500 francs en een' wisselbrief van 4500 francs. Hij haastte zich het een en ander terug te bezorgen aan den eigenaar, den heer Durant, doctor in de medicijnen en afgevaardigde van het Mexikaansch congres.

Uitslag der Herstemmingen voor Leden van de Provinciale Staten in de Provincie *Groningen*.

I.

Hoofdkiesdistrikt GRONINGEN.

Aantal ingekomen stembiljetten:

Groningen	540	Hoogezand	55
Adorp	30	Hoogkerk	30
Haren	41	Noorddijk	24
		Totaal	720

Er zijn 4 briefjes van onwaarde verklaard, zoodat er 716 geldige stemmen zijn uitgebragt, die verdeeld waren als volgt:

Mr. L. B. Lohman	536	Jhr. Mr. M. Backer	313
K. Mesdag	500	Jhr. Mr. U. W. F. van Panhuys	294
H. Beekhuis Damsté	459	Mr. J. O. Onnes	241
U. G. Schilthuis	452	W. J. Meurs Wichers	189
Jhr. Mr. H. J. Trip	405	J. Swaagman, Jr.	188
Mr. A. Modderman	357	Dr. J. Visscher, G.z.	140

Hieruit blijkt, dat de zes eerstgenoemde heeren tot leden van de Provinciale Staten zijn verkozen.

II.

Hoofdkiesdistrikt ONDERDENDAM.

Bij de herstemming over elf leden voor de Provinciale Staten waren in de onderscheidene bussen van dit distrikt 722 biljetten, waaronder 5 van onwaarde. De volgende elf heeren hebben de meeste stemmen bekomen en zijn dus tot leden der Provinciale Staten gekozen:

	Stemmen.
K. K. de Waard, Senior, Landbouwer op de Waard	430.
W. L. Dijkhuis, Landbouwer te Vierhuizen	412.
Mr. A. Beckering, Kantonregter te Onderdendam	403.
E. B. Bindervoet, zonder beroep te Zuidhorn	387.
Mr. A. J. van Roijen, Advok. en Not. te Onderdend.	385.
H. W. Wierda, Houtkooper te Winsum	360.
H. Aalfs, Landbouwer te Hoogemeeden	356.
R. E. Torringa, Landbouwer te Zuurdijk	302.
G. Reinders, Lid v. d. T. K. en Landb. te Warffum	294.
S. K. Noordhof, Landbouwer te Middelstum	281.
H. K. Welt, Landbouwer te Usquert	280.

De overige elf van het dubbeltal verkregen het volgende aantal stemmen, als: A. Groenman 275, A. S. Leuring 262, mr. P. Brongers 260, mr. R. de Marees van Swinderen 204, J. S Bruins 197, mr. A. Gelderman 194, dr. R. Westerhoff 190, J. F. Zijlker 149, mr. R. A. Quintus 136, H. H. de Haan 136 en H. Bennema 82.

In eene der bussen vond men een gekleurd plaatje, voorstellende het provinciehuis, waarvoor 22 personen onderling worstelden, om de deur binnen te komen. Daaronder stond, Matth. 20, vs. 16: *Alzoo sullen de laatste de eerste zijn ende de eerste de laatste. Want vele zijn geroepen maar weinige uitverkoren.*

(Verder waren nog op acht biljetten verzen van verschillende strekking.)

III.

Hoofdkiesdistrikt APPINGEDAM.

Gemeenten:	Getal der kiesgeregtigden.	Getal der ingek. stembr.	Gemeenten:	Getal der kiesgeregtigden.	Getal der ingek. stembr.
Uithuizen	80	46	Uithuizerm.	116	48
Nieuwolde	65	31	Sappemeer	96	60
Midwolde	62	28	Zuidbroek	57	39
Loppersum	96	60	Stedum	67	37
Noordbroek	63	25	Termunten	77	84
Slochteren	180	67	Bierum	131	98
't Zandt	115	62	Delfzijl	135	73
Ten Boer	175	40	Appingedam	149	76
	836	359		828	465
				836	359
			Totalen	1664	824

Van de ingekomene briefjes waren van onwaarde 18

Blijft alzoo ... 806

Van deze stemmen waren uitgebragt op

H. J. Smit, van Midwolda	620.
J. Elema, van Garsthuizen	434.
P. Tichelaar, van Loppersum	426.
T. K. Land, van Godlinze	405.
J. J. Borst, van Delfzijl	378.
A. Eikema, van Uithuizen	347.
C. J. Geertsema, van Zuidbroek	277.
E. E. Cleveringa, van 't Zandt	267.
H. P. Kugel, van Termunten	180.
W. C. Wildervank, van Zuidbroek	179.

Zoodat de vijf eersten tot leden van de Provinciale Staten zijn benoemd.

IV.

Hoofdkiesdistrikt WINSCHOTEN.

Stemgeregtigden 1358.

Bij de herstemming op den 16den dezer over elf leden voor de Prov. Staten, zijn ingekomen 737 stembriefjes (waarbij *vier* van onwaarde), als van Winschoten 95, Wedde 49, Veendam 83, Wildervank 60, Muntendam 16, Vlagtwedde 37, Onstwedde 51, Nieuwe Schans 19, Bellingwolde 65, Finsterwolde 25, Oude Pekela 53, Meeden 20, Beerta 66, Scheemda 32, Nieuwe Pekela 66.

Bij deze herstemming zijn tot leden van de Provinciale Staten gekozen de heeren:

Mr. J. S. G. Koning, te Wedde	376	stemmen.
Mr. G. Diephuis, te Winschoten	323	„
J. W. Kuper, te Blijham	294	„
S. P. van der Tuuk, te Bellingwolde	284	„
H. L Bouman, te Meeden	281	„
J. F. Zijlker, te Nieuw-Beerta	276	„
H. N. Addens, te Bellingwolde	268	„
K. M. Brouwer, te Nieuwe Pekela	252	„
Mr. R. de Sitter, te Winschoten	236	„
J. M. Meihuizen, te Wildervank	216	„
J. G. Hebbes, te Oude Pekela	212	„

uitmakende met den heer J. H. Roemeling, bij de eerste stemming gekozen, de twaalf leden voor dit distrikt.

Herstemmingen voor de Tweede Kamer der Staten Generaal.

Distrikt *Amsterdam*. Met 1241 van de 1922 geldige stemmen is, bij herstemming tegen den heer J. Heemskerk, Az. (op wien 681 stemmen waren uitgebragt) ter vervulling van de vijfde vacature voor dit distrikt, verkozen: mr. F. A. van HALL.

Distrikt *'s Gravenhage*. Vrije keus, wegens het aannemen van den heer Baud voor Rotterdam. Verkozen: de heer mr. P. C. SCHOONEVELD met 673 van de 1258 stemmen. (Baron Mackay bekwam 506 stemmen.)

Distrikt *Leiden*. Met 1083 stemmen is bij herstemming tegen den heer J. A. de Fremery, ter vervulling der tweede vacature voor dit distrikt verkozen: de heer P. H. baron TAETS van AMERONGEN. (De heer de Fremery bekwam 867 stemmen.)

Distrikt *Zwolle*. Het getal der geldig uitgebragte stemmen is geweest 1664 en is alzoo de volstrekte meerderheid van stemmen 833. Hiervan bekwamen de heeren: mr. G. Groen van Prinsterer 955 st., B. P. G. van Diggelen 432 st. en mr. A. de Pinto 110; de overige stemmen waren op verschillende personen. Alzoo is met volstrekte meerderheid van stemmen verkozen mr. G. GROEN van PRINSTERER.

Distrikt *Leeuwarden*. Er zijn in de bus gevonden 1256 briefjes, van welke 1055 den naam van dr. W. R. baron van Hoëvell, en 169 die van mr. A. F. Jongstra bevatten, zijnde de overigen blanco of van onwaarde, zoodat de heer van HOËVELL is verkozen.

Hoofdkiesdistrikt *Roermond*. Herstemming tusschen de heeren mr. P. L. de Lom de Berg, Jac. van Wijlich, mr. J. L. M. Leclercq en K. H. L. Bontamps. Verkozen mr. P. L. de LOM de BERG met 674 en JAC. van WIJLICH met 663 st. De heer Leclercq had 479 en de heer Bontamps 91 st. verkregen.

Distrikt *Gorinchem*. Met 539 st. is bij herstemming tegen den heer Groen van Prinsterer, op wien 303 st. zijn uitgebragt, voor dit distrikt verkozen de heer C. SCHIFFER.

Distrikt *Dordrecht*. Herstemming voor een lid tusschen de heeren mr. P. Blussé van Oud Alblas en A. Vogelsang. Verkozen mr. P. BLUSSÉ van OUD ALBLAS met 845 st. (De heer A. Vogelsang verkreeg 536 st.)

Distrikt *Almelo*. Herstemming tusschen de heeren dr. W. R. baron van Hoevell en B. G. ten Poll. Verkozen de heer dr. W. R. baron van Hoevell met 716 st., terwijl zich op den heer mr. B. G. ten Poll 612 st. hadden vereenigd.

Distrikt *'s Hertogenbosch*. Herstemming tusschen de heeren dr. J. J. H. de Poorter en mr. F. G. J. baron van Rijckevorsel van Kessel. Verkozen dr. J. J. H. de POORTER, met 830 st., terwijl de heer van Rijckevorsel 828 op zich vereenigde.

Distrikt *Goes*. Herstemming over een lid tusschen de heeren Ph. J. Bachiene en mr. J. J. van Deinse. Uitgebragte geldige stemmen 657. Gekozen de heer Ph. J. BACHIENE met 379 st. tegen 278, welke de heer van Deinse op zich vereenigde.

Distrikt *Gouda*. Bij eene vrije keuze niemand de volstrekte meerderheid bekomen hebbende, moet er eene herstemming plaats hebben tusschen de heeren mr. L. Metman en mr. Æ. Mackay, hebbende de eerste 852 en de laatste 453 van de 1788 geldig uitgebragte stemmen op zich erlangd.

Distrikt *Assen*. De uitslag van de herstemming is geweest, dat er 825 st. op den heer mr. P. van der Veen, te Smilde, en 523 op den heer mr. L. N. graaf van Randwijck, te 's Gravenhage, zijn uitgebragt, terwijl 14 stembriefjes van onwaarde zijn verklaard. Gekozen de heer mr. PETRUS van der VEEN, te Smilde.

De Prov. Staten van *Overijssel* hebben tot leden van de Eerste Kamer benoemd: mr. W. H. Cost Jordens, mr. J. D. C. baron van Heeckeren van Wassenaar en mr. J. A. van Roijen.

Door de Prov. Staten van *Noord-Brabant* zijn tot leden der Eerste Kamer benoemd: jhr. mr. M. A. J. van der Beeken Pastel, oud lid der Eerste Kamer; jhr. L. J. B. van Sasse van IJsselt, te Boxmeer, oud lid der Eerste Kamer; H. P. van den Dries, burgem. te Oudenbosch, oud lid der Prov. Staten; F. T. J. de Bruyn, te Helmond, oud lid der Pov. Staten; B. Verhey van den Bogaard, oud lid der Eerste Kamer.

Berigten uit Noord-Amerika.

Uit Sheboygan, van den 14den Augustus, meldt de *Sheboygan Nieuwsbode* onder anderen het volgende: Men schrijft ons uit Town Lima in deze County:

„Voor eenige dagen was men bezig de schuur, staande op de de farm van mr. [de heer] I. R. Muller, te Gibbsville, te verplaatsen, toen Andries Jansen, het vorige jaar uit de provincie Gelderland alhier aangekomen, het ongeluk had zoodanig door een stuk nedervallend hout bezeerd te worden, dat hij den volgenden morgen ten gevolge der inwendig bekomene kneuzingen is overleden."

— De Wisconsin Pers bestaat nu reeds uit 2 Noorweegsche, 2 Hoogduitsche, 1 Hollandsche en 36 Amerikaansche nieuwsbladen.

— De *Albany Expres* zegt, dat eene vrouw te Little Falls op den 22sten Julij gelukkig bevallen is van *vijf kinderen*, allen jongetjes, en dat het geheele gezelschap welvarende is. Hij laat er bij volgen: *verbeter dit die kan.*

— De tarweoogst in noordelijk Ohio is dit jaar de gezegendste sedert de laatste 35 jaren. Niemand schat de opbrengst minder dan 25 millioen bushels en de bushel weegt van 63 tot 67 ponden. Sommige landbouwers hebben van 40 tot 47 bushels per acre ingeoogst.

— Mr. Littlefield, de voornaamste getuige in de zaak van den Parkman-moord, is volgens de Boston *Mail* eene som van $ 5000 aangeboden, om zes maanden rond te reizen met eene tentoonstelling van een paar levensgroote wassen beelden van dr. Parkman en prof. Webster! (*Alb. Atlas.*)

— Een jong man, Clinton Jackson genoemd, zwom over de Niagara-rivier, onder den Waterval, en weder terug, zonder te rusten. Hij wordt voor de grootste zwemmer in Amerika gehouden.

Het eenige kind.

Professor Webster, die doctor Parkman in Boston vermoord heeft, legde eene bekentenis af, in welke hij verklaarde den moord begaan te hebben, maar om medelijden en verschooning smeekt, dewijl het in eene drift en in toorn geschied is.

In deze bekentenis zegt Webster: „*Ik was het eenige kind mijner ouders en veel toegegeven.* Ik was in vroegere jaren niet in staat, mijne hartstogten te beheerschen, en mijne tegenwoordige gemoedsgesteldheid is een gevolg dezer verwaarloozing."

Zoo het schijnt, waren de ouders des moordenaars lieden van den gegoeden stand, die ook de middelen bezaten om hunnen zoon goed op te voeden. Zij zonden hem op verscheidene hoogescholen in Amerika en Europa en gaven veel geld voor hem uit. Maar zij verzuimden het noodwendigste, ja de hoofdzaak, namelijk het hart. De jonge Webster werd goed in het hoofd, maar zijn hart bleef ledig, onverbeterd, zonder godsdienst.

Zoo is hij opgegroeid, huwde eene vrouw van voorname familie en thans heeft hij als een man zonder godsdienst, den schrikkelijksten moord begaan en daardoor zich zelven, zijne vrouw, zijne dochters en andere familie en vrienden in het grootste ongeluk gestort. Zijne ouders, zegt hij, hebben hem te veel toegegeven, — die zijn kind te veel toegeeft bederft het; zoo bederven vele ouders thans nog hun eenig kind.

Ons hart bloedt, als wij er aan denken hoe vele ouders hunnen eenigen zoon of hunne eenige dochter den boozen overgeven en als een onbeleefd, ongehoorzaam, bedorven kind laten opwassen.

Men laat het kind zijn eigen wil en het doet wat het verkiest. Het kind doet niet wat de ouders zeggen, maar de ouders doen wat het kind van hen begeert.

Zulke ouders mogen het met hunne kinderen *goed meenen*, maar dat goed meenen maakt de zaak niet goed. De heidin, die haar kind in het water, in het vuur of onder de raderen eens grooten wagens werpt, meent het ook goed, en gelooft daarmede den goden eene dienst te doen. Wij huiveren er van zoo iets te moeten lezen; maar welke moeder is het meeste te beschuldigen? Die welke in hare onwetendheid haar kind opoffert, of die, welke tegen beter weten in, wel haar kind niet ombrengt, maar het toch zoo slecht opvoedt, dat hij langzamerhand een leugenaar, dan een bedrieger en een dief en veelligt eindelijk een moordenaar wordt?

Ouders, laat u door de ervaring waarschuwen! Geeft uw kind niet toe. Vordert ten allen tijde volstrekte gehoorzaamheid en wanneer zich een booze hartstogt vertoont, onderdrukt dien van den beginne. Indien het kind straf verdiend heeft, spaart de roede niet. Dat kind is u van God toevertrouwd, opdat gij het zoudt opvoeden, en daarvan zult gij ook eenmaal rekenschap moeten afleggen.

(Overgenomen uit den *Sheboyg. Nieuwsbode.*)

Kunstnieuws.

Met genoegen hebben wij vernomen, dat er gedurende de festiviteiten die zullen plaats hebben ter gelegenheid van de inwijding van het nieuwe Akademiegebouw, een of twee Tooneelvoorstellingen zullen gegeven worden door de tooneellisten, onze stadgenooten. Twee malen werden wij in onze verwachting te leur gesteld, dat er artistes van elders hier zouden komen, om eenige voorstellingen te geven. Wij hebben dan ook met genoegen vernomen dat onze stadgenooten, die zoo vele jaren ons tooneel tot sieraad zijn geweest, ook nu niet zullen achter blijven om het hunne bij te dragen, tot opluistering van de te houden heugelijke feesten. Daartoe bevelen wij hen aan bij onze stadgenooten en de tallooze vreemden, die dezer dagen zeker onze stad zullen komen bezoeken.

— Bij gelegenheid van het kortstondig verblijf van den heer Guijard te dezer stede, is het ons aangenaam, dezen artiste in hooge mate te kunnen aanbevelen. Door zachtheid van teekening, bijzonder fraaije daarstelling der kleuren en voornamelijk door het aanbrengen van eenen doelmatigen achtergrond, welke aan de beelden een meer bevallig en schilderachtig aanzien geeft, dan tot nu toe bij de meeste Daguerreotype-portretten het geval is, munten de portretten door den heer Guijard vervaardigd, bijzonder uit. Wij hopen dat onze kunstminnaars zich zullen beijveren, om van deze gunstige gelegenheid gebruik te maken tot het bekomen van portretten, die niets te wenschen overig laten.

Correspondentie.

N. vraagt, of het niet noodig is, nog vóór het aanstaande feest op sommige plaatsen, b. v. langs Der-Akerkhof, de boomen te besnoeijen, ten einde het vlaggen niet te hinderen.

— Men vraagt of het niet billijker zoude zijn, dat de wijnhandelaren, die zelf als oud-studenten deelgenooten van het op den 26sten dezer te houden diner zijn, of in het algemeen de wijnhandelaren gezamenlijk, met de leverancie van wijnen voor dat diner wierden begunstigd, dan dat, zoo als werkelijk plaats heeft, de bestaande commissie die leverancie *eenig* en *alleen* aan één' wijnhandelaar, geen oud-student zijnde, geeft. [illegible]

Te Groningen, bij de Erven C. M. van Bolhuis Hoitsema.